

VII. ПОДГОТОВКА НА БЪЛГАРИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА I-ВИ СТЬЛБ НА ОСП

1.Отчет за хода на изпълнение на поетите ангажименти в Договора за присъединяване към ЕС през 2006г.

През 2006 г. в процеса на пълното въвеждане на изискванията на европейското законодателство в областта на селскостопанската политика са изготвени два основополагащи закона, свързани с прилагането на схемите на директни плащания и на мерките за пазарна подкрепа:

- *Закон за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители (ДВ бр.18 от 28.02.2006 г.)*

Основаната цел на този закон е да уреди акредитацията на Разплащателната система и изграждането на ИСАК, които са ключови моменти при прилагане на схемите за директни плащания, както и мерките за пазарна подкрепа и част от мерките за развитие на селските райони, финансирани от ЕС. На основание на този закона бяха приети Наредба за акредитация на Разплащателната агенция и Наредба за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за подпомагане на площ, Наредба за реда за предоставяне на обезпечения в областта на земеделието, Наредба за подпомагане на производителите на енергийни култури.

- *Закон за прилагане на общите организации на пазара на земеделски продукти (ДВ бр. 96 от 28.11.2006 г.)*

Със закона се определят националните структури, които ще прилагат мерките включени в Общите организации на пазара на земеделски продукти и се очертава тяхната компетентност; уреждат се процедурите, които регламентите на ЕС предвиждат да бъдат определени на национално ниво и се създава правно основание за издаването на наредби по мерките, включени в ООП. С това се създадат условия за прилагането на всички регламенти в областта на мерките за пазарна подкрепа. Въз основа на закона се разработиха и приеха редица наредби:

- Наредба за условията и реда за събиране на пазарната информация за земеделски продукти
- Наредба за условията и реда за издаване на лицензии и сертификати при внос и износ на земеделски и преработени земеделски продукти и контрола върху вноса и износа на земеделски и преработени земеделски продукти
- Наредба за условията и реда за избор, изпълнение и контрол на промоционални програми за земеделски и хранителни продукти
- Наредба № 11 от 15 май 2007 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на плодове и зеленчуци и на техните асоциации и за условията и реда за одобряване и изменение на одобрените операционни програми
- Наредба за управление на националната млечна квота

Друг важен закон, свързан с изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството ни в ЕС, е *Законът за свръхзапасите от земеделски и захарни продукти* (ДВ, бр. 88 от 31.10.2006 г.) С него се уредиха националните мерки, необходими за установяване на свръхзапасите съгласно Договора за присъединяване и европейските регламенти.

В изпълнение на задължението за нотификация пред Европейската комисия на всички действащи директиви, въведени в националното законодателство са нотифицирани 430 директиви в областта на земеделието (ветеринарни и фитосанитарни въпроси) в периода преди присъединяването (до 31.12. 2006 г.), а към август 2007 г. са нотифицирани още 32 директиви като държава-членка.

2. Ефективно прилагане на механизмите на Общата селскостопанска политика в отделните сектори

Директни плащания

През периода 2006 - 2007 г. се проведе засилена подготовка за прилагане на схемата за единно плащане на площ, на схемата за подпомагане на производителите на енергийни култури и схемата за национални доплащания към директните плащания. Създадени са всички необходими нормативни предпоставки за пълно и ефективно прилагане на схемите за директни плащания. На основание на Закона за подпомагане на земеделските производители бяха приети две наредби, които уреждат конкретните механизми за кандидатстване за директни плащания.

През 2006 г. с приемането на *Наредба № 107 от 23 август 2006 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за подпомагане на площ /обн. ДВ. бр.84 от 17 октомври 2006 г./* е регламентирана процедурата за подаване на заявления от кандидатите за подпомагане по схемата за единно плащане на площ, схемите за национални доплащания, мерките за подпомагане на необлагодетелствани райони по програмата за развитие на селските райони и схемата за енергийни култури.

След като страната получи възможност още през 2007 г. да прилага схемата за подпомагане на енергийни култури, беше издадена *Наредба № 9 от 2 май 2007 г. за условията и реда за подпомагане на производителите на енергийни култури /обн. ДВ. бр.37 от 8 май 2007 г./*. За да бъде осигурено изграждането и функционирането на Интегрираната система за администриране и контрол, което е задължителна предпоставка за усвояване на директните плащания, беше издадена *Наредба № 105 от 22 август 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на интегрираната система за администриране и контрол /обн. ДВ. бр.82 от 10 октомври 2006г./*. България отправи искане до ЕК за одобряване на размера на площта, подлежаща на подпомагане по СЕПХ съгласно европейското законодателство, и с решение на ЕК от 31 май 2007 г. беше одобрена селскостопанска площ в размер на 3 805 638 хектара и минимален размер на площта за едно стопанство от 1 хектар съответно 0,5 хектара за дълготрайни насаждения.

През декември 2006 г. Министерският съвет прие Решение за размера на средствата за националните доплащания към единното плащане на площ. На това основание България отправи искане за одобряване на допълнителните национални директни плащания в съответствие с европейското законодателство и с решение на ЕК този размер е определен на максимум 60 536 113 евро и 21,18 евро на хектар.

Зърно

През ноември 2006 г. бе подготвено и изпратено до Европейската комисия предложение, придружено с обширна информация, за интервенционните центрове за зърнени култури и ориз в страната. В резултат на това бяха извоювани 50 интервенционни центъра за зърнени култури и 3 за ориз в България (Публикувани в Регламент на Комисията 2004/2006).

Плодове и зеленчуци

През 2007 г. в сектор „Плодове и зеленчуци“ с *Наредба № 11 от 15 май 2007 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на плодове и зеленчуци и на техните асоциации и за условията и реда за одобряване и изменение на одобрените операционни програми* са създадени условията за одобряване на оперативните програми на признати организации на производители на плодове и зеленчуци, което е основния инструмент за пазарна подкрепа. Стартира и схема за пазарна подкрепа за подпомагане на производството и преработката на домати.

Държавни помощи

През април 2007 г. в изпълнение на задълженията, произтичащи от Договора за присъединяване, бе изпратена на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ цялостната документация за нотифициране на българските държавни помощи в земеделието. Документацията съдържа над 100 мерки и подробна информация по всяка от тях. България се възползва от 3-годишния преходен период за прилагане на националните схеми за подпомагане на земеделските производители.

3. Преходни мерки при търговията със земеделски и захарни продукти в периода на присъединяване към ЕС

Задълженията на Република България в областта на земеделието, поети с Договора за присъединяване на страната ни към Европейския съюз, включват прилагането на целесъобразна политика за избягване натрупването на свръхзапаси от земеделски и захарни продукти, които да повлияят негативно върху търговията с тези стоки на вътрешния пазар на Общността. В процеса на разширяването си ЕС възприе принципа на прилагане на мерки спрямо новите държави членки, насочени към преодоляване на всеки евентуален риск от дисбаланс на търговията в Общността. Въведените от ЕС мерки имат за цел предотвратяване на спекулативното натрупване на стокови запаси от селскостопански и захарни продукти, което може да бъде предприето в периода непосредствено преди присъединяване към ЕС. Това е отразено в Приложение V, точка 3 „Земеделие“, под-точка 2 от Акта за присъединяване към Договора за присъединяване на Република България и Румъния към Европейския съюз, където се предвижда, че „всеки стоков запас, както частен, така и публичен, който е в свободно движение на територията на новите държави-членки към датата на присъединяване и, който надвишава количеството, което може да се приеме като нормален прехвърляем запас, се отстранява за сметка на новите държави-членки“. Освен това Европейската комисия прие два регламента – Регламенти на ЕК 1683/2006 г. и 1832/2006 г. и въвеждащи преходни мерки при търговия съответно при захарта и при земеделските продукти при присъединяването на страната към ЕС.

Посочените правни норми наложиха както предприемане на адекватни превантивни мерки на национално ниво, като наблюдение на търговията със земеделски стоки, така и създаване на правно основание за налагане на финансови санкции на стопанските оператори, които са натрупали стокови свръхзапаси, с цел реализиране на спекулативни печалби. Отчитайки опита от предишните разширявания и разбирането, че превенцията на натрупването на стокови свръхзапаси е от взаимен интерес както за Общността, така и за България, бе разработен Закон за свръхзапасите от земеделски и захарни продукти (публикуван в ДВ 88/31.10.2006 г.).

Прилагането на преходни мерки при търговията със земеделски и захарни продукти през 2006 и 2007 г. беше свързано със създаване на система за идентификация на държателите на свръхзапаси и анализ на ситуацията с наличностите от земеделски и захарни продукти при присъединяването към ЕС на микро ниво. Министерството на земеделието и храните създаде организация за събиране на декларации от стопанските оператори за наличните им количества от земеделски и захарни продукти в края на всяка една година от референтния период 2003 - 2005 г. и към датата на присъединяване към ЕС – 1 януари 2007 г.

Събраната информация беше обобщена в база данни, която да дава възможност да се направи анализ и да се идентифицират държатели на запаси в момента на присъединяването, по-големи от обичайните за референтния период. В БД бяха въведени данни за периода 2003 - 2005 г. за 63 785 хиляди декларатора, а към края на 2006 г. - за 55 858 декларатора. Общо в базата се съдържат и са обработени над 1 млн. записа по декларатори и продукти.

Законът за свръхзапасите от земеделски и захарни продукти дава правото на евентуалните държатели на свръхзапаси да дадат обяснение за причините и обстоятелствата,

довели до натрупването на запаси в края на 2006 г., по-големи от средните за предходните три години. Обясненията на държателите бяха разгледани в указания от Закона срок и съответно намериха отражение в базата данни. В резултат от извършения анализ на данните и систематизирането им беше възможно да се очертае състоянието на наличностите от аграрни стоки при влизането в ЕС на микрониво и да бъде изготвена необходимата информация за Европейската комисия, посочена в издадените от нея регламенти.

Процедурата по прилагане на преходни мерки при търговията със земеделски и захарни продукти предвижда и анализ на данните за тези продукти на макрониво. В МЗХ беше систематизирана и анализирана информация за производството, вноса и износа на около 1200 продукта (по Комбинираната номенклатура). Беше извършен задълбочен анализ на стокообмена и търговските потоци за периода 2003 – 2006 г. за аграрните стоки. По отделни продукти и продуктови групи бяха изготвени баланси, представящи потоците на производството, вноса и износа за годините от 2003 до 2006 г. с цел да се направи анализ на изменението за годината преди присъединяването спрямо референтния период и да се очертаят евентуално проблемни позиции, за които страната би претърпяла финансови санкции за натрупване на свръхзапаси.

Особен акцент в дейността на МЗХ през разглеждания период беше предприемането на адекватни мерки както за превенция срещу натрупването на спекулативни запаси от захар и захарни продукти, така и за идентифициране евентуални държатели в края на 2006 г. През 2006 г. МЗХ въведе лицензионна система за внос на сурова захар за рафиниране, като квотата за страната по СТО беше равномерно разпределена между преработвателите на сурова захар в страната. Бяха систематизирани данните за производството, вноса и износа на захар и захарни изделия за периода 2003 -2006 г. на макрониво и беше осъществена съответната комуникация с Европейската комисия във връзка прилагането на Регламент 1683/2006.

VIII. ПРОГРАМА САПАРД

1. Отчет на изпълнението на програма САПАРД през 2006 г.

През 2006 г. Държавен фонд “Земеделие”, като акредитирана Агенция САПАРД, продължава предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по реда и условията на следните мерки:

- Мярка 1.1. Инвестиции в земеделски стопанства,
- Мярка 1.2. Подобряване преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти,
- Мярка 2.1. Развитие и диверсификация на икономическите дейности и създаване на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи,
- Мярка 1.4. Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горски продукти,
- Мярка 1.5. Създаване на организации на производителите,
- Мярка 2.2. Обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културни традиции,
- Мярка 2.3. Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура,
- Мярка 3.1. Подобряване на професионалното обучение,
- Мярка 4.1. Техническа помощ,

- Подмярка 1.2.1. Пазари на производители и тържища за плодове, зеленчуци, цветя и риба.

За периода 01.01.2006 - 31.12.2006 г. са одобрени 912 проекта, на обща инвестиционна стойност 1 051 361 253,36 лв. и е одобрена субсидия, намалена с последващи анекси, в размер на 539 646 007 лв.

Таблица VIII.1.

Одобрени проекти по Програма САПАРД от 01.01.2006 г. до 31.12.2006 г., по мерки и сектори

Сектор	Описание	Брой одобрени договори	Общо одобрена инвестиция (лева)	Общо одобрена субсидия (лева)
0101	Сектор: "Мляко и млекопроизводство"	136	117 463 030,40	56 900 714,00
0102	Сектор: "Месо и месопроизводство"	28	42 566 854,51	20 885 183,00
0103	Сектор: "Трайни насаждения"	113	56 213 383,25	26 302 192,00
0105	Сектор: "Яйца и яйчни продукти"	4	4 492 348,41	1 978 500,00
M1	МЯРКА: "ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА"	281	220 735 616,57	106 066 589,00
0201	Сектор: "Винопроизводство"	16	31 685 849,47	15 341 546,00
0202	Сектор: "Плодове и зеленчуци"	19	31 499 378,49	15 374 440,00
0203	Сектор: "Мляко и млечни продукти"	20	49 414 714,70	20 701 404,00
0204	Сектор: "Месопереработка"	49	171 676 781,41	80 931 410,00
M2	МЯРКА: "ПОДОБРЯВАНЕ ПРЕРАБОТКАТА И МАРКЕТИНГ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ И РИБНИ ПРОДУКТИ"	104	284 276 724,07	132 348 800,00
0301	Сектор: "Селски туризъм"	157	66 464 023,82	30 518 187,00
0302	Сектор: "Местно занаятчийство и агроиндустрия"	87	71 839 831,01	34 991 844,00
0303	Сектор: "Дървообработване и биогорива"	83	55 348 338,58	27 248 643,00
0305	Сектор: "Пчеларство"	24	4 522 625,71	2 120 809,00
0306	Сектор: "Коневъдство"	2	1 146 868,75	524 950,00
0307	Сектор: "Рибарство и аквакултури"	17	15 449 730,38	7 646 668,00
0308	Сектор: "Гъбопроизводство"	2	1 305 503,77	652 669,00
0309	Сектор: "Преработка на етеричномаслени култури, лечебни растения и гъби"	24	19 982 988,49	9 587 426,00
M3	МЯРКА: "РАЗВИТИЕ И РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ"	396	236 059 910,51	113 291 196,00
0401	Сектор: "Мляко и млечни продукти"	1	70 000,00	68 454,00
0402	Сектор: "Плодове и зеленчуци"	1	22 500,00	22 500,00
0405	Сектор: "Други"	3	110 535,91	110 244,00
M4	МЯРКА: "ГРУПИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ"	5	203 035,91	201 198,00
0501	Сектор: "Изграждане на нови и реконструкция на съществуващи сгради и пазари"	15	117 827 134,38	48 895 750,00
M5	МЯРКА: "ПАЗАРИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ТЪРЖИЩА ЗА ПЛОДОВЕ, ЗЕЛЕНЧУЦИ, ЦВЕТЯ И РИБА"	15	117 827 134,38	48 895 750,00

0602	Сектор: "Строеж на второстепенни пътища"	1	320 275,82	310 274,00
0603	Сектор: "Подобряване на горски пътища"	1	378 880,00	378 880,00
0606	Сектор: "Залесяване на изоставени земеделски и ерозирали земи"	10	3 135 192,82	2 700 445,00
0607	Сектор: "Залесяване във високостъблени издънкови гори"	1	49 747,00	10 839,00
0611	Сектор: "Оборудване, инструменти, уреди и технологии за залесяване и за сеч"	1	269 213,44	134 606,00
M6	МЯРКА: "ЛЕСОВЪДСТВО ЗАЛЕСЯВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ, ИНВЕСТИЦИИ В ГОРСКИ СТОПАНСТВА, ПРЕРАБОТКА И МАРКЕТИНГ НА ГОРСКА ПРОДУКЦИЯ "	14	4 153 309,08	3 535 044,00
0701	Сектор: "Изграждане или подобряване на водоснабдителна мрежа, подобряване на уличната мрежа"	32	54 757 230,29	39 888 502,00
0702	Сектор: "Изграждане или подобряване на канализационната мрежа"	18	29 635 747,97	24 403 454,00
0704	Сектор: "Изграждане или възстановяване на многофункционално културно наследство /информационни центрове и паркове/	8	8 989 159,69	6 968 657,00
M7	МЯРКА: "ОБНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЕЛАТА, ОПАЗВАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА СЕЛСКОТО НАСЛЕДСТВО И КУЛТУРНИ ТРАДИЦИИ"	58	93 382 137,95	71 260 613,00
0801	Сектор: "Подобряване на съществуващите общински пътища"	26	77 891 803,92	49 771 473,00
0804	Сектор: "Изграждане или подобряване на водоснабдителна мрежа, подобряване на уличната мрежа"	7	16 037 286,97	13 481 050,00
M8	МЯРКА: "РАЗВИТИЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУСЕЛИЩНАТА ИНФРАСТРУКТУРА"	33	93 929 090,89	63 252 523,00
0912	Сектор: "Пчеларство"	1	141 338,00	141 338,00
M9	МЯРКА: "ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ"	1	141 338,00	141 338,00
1001	Сектор: "Разходи за срещи на Комитета по наблюдение, разходи за експерти и други участници"	2	19 556,00	19 556,00
1003	Сектор: "Разходи за информационни и публични кампании, вкл. разходи за отпечатване и разпространение"	2	340 400,00	340 400,00
1008	Сектор: "Разходи за междинна оценка на изпълнението на Програмата, в съответствие с разпоредбите на чл.10, секция Б от МАФА"	1	293 000,00	293 000,00
M10	МЯРКА: "ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ"	5	652 956,00	652 956,00
ОБЩО:		912	1 051 361 253,36	539 646 007,00

Източник: ДФ „Земеделие“

През 2006г. изплатената субсидия по сключените договори за безвъзмездна финансова помощ е 117 394 518,32 лв.

Таблица VIII.2.

Платени проекти по Програма САПАРД от 01.01.2006 г. до 31.12.2006 г., по мерки и сектори

Сектор	Описание	Брой платени договори	Общо инвестиция на платените проекти (лева)	Общо изплатена субсидия (лева)
0101	Мляко	12	7 239 498,62	3 027 739,77
0102	Месо	25	44 849 428,83	19 034 619,59
0103	Трайни насаждения	63	43 585 340,35	17 249 171,50
0104	Зеленчуци, цветя	37	38 095 459,83	17 108 576,31
0105	Яйца и яйчни продукти	4	7 181 742,33	3 169 716,93
M1	Инвестиции в земеделските стопанства	141	140 951 469,96	59 589 824,10
0201	Вино	1	3 892 502,48	1 537 597,27
0202	Плодове и зеленчуци	5	13 743 269,66	4 863 105,85
0203	Мляко и млечни продукти	6	19 978 423,67	8 464 668,22
0204	Месо и месопреработка	5	21 388 620,90	9 678 709,76
M2	Подобряване преработката и маркетинга на селскостопанска и рибна продукция	17	59 002 816,71	24 544 081,10
0301	Селски туризъм	9	5 935 876,43	2 142 804,81
0302	Занаятчийство	3	3 040 716,46	761 473,50
0303	Дървообработване	6	4 703 588,10	2 215 805,28
0305	Мед и пчелни продукти	3	761 570,41	348 206,05
0307	Аквакултури	1	700 749,00	234 919,87
0309	Преработени етеричномаслени култури	2	1 071 020,06	339 053,34
M3	Развитие и разнообразяване на икономическите дейности, предоставяне на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи	24	16 213 520,46	6 042 262,85
0602	Строеж на второстепенни пътища	1	104 410,86	49 681,20
0606	Залесяване на изоставени земеделски и ерозирали земи	1	76 539,03	67 666,74
0607	Залесяване във високостъблени издънкови гори	1	378 103,99	184 633,80
0611	Оборудване, инструменти, уреди и технологии за залесяване и за сеч	1	228 150,67	112 034,04
M6	Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горска продукция	4	787 204,55	414 015,78
0701	Изграждане или подобряване на водоснабдителната мрежа, подобряване на уличната мрежа	10	9 888 514,95	9 683 198,02
0702	Изграждане или подобряване на канализационната мрежа	1	613 592,10	613 592,10
M7	Обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културни традиции	11	10 502 107,05	10 296 790,12
0801	Подобряване на съществуващите общински пътища	8	21 058 057,34	15 865 384,52

0804	Подобряване и разширяване на съществуващата междуселищна водоснабдителна инфраструктура	1	869 005,00	615 144,09
M8	Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура	9	21 927 062,34	16 480 528,61
1001	Разходи за срещи на Комитета по наблюдение, разходи за експерти и други участници	2	19 495,00	19 175,76
1003	Разходи за информационни и публични кампании, вкл. разходи за отпечатване и разпространение	1	7 840,00	7 840,00
M 10	Техническа помощ	3	27 335,00	27 015,76
	Общо:	209	249 411 516,07	117 394 518,32

Източник: ДФ „Земеделие“

В таблици VIII.3. и VIII.4 е показана усвояемостта на договорените и изплатените средства по Програма САПАРД спрямо подписаните Годишни финансови споразумения:

Таблица VIII.3.

Усвояване на субсидиите по години

Година	Изплатени субсидии (лева)	% на усвояемост на изплатените субсидии по години
2001	1 852 264,28	0,35
2002	26 505 593,53	5,05
2003	70 123 912,05	13,37
2004	135 225 366,68	25,78
2005	173 369 525,92*	33,06
2006	117 394 518,32	22,38
Общо:	524 471 180,78	

*Забележка: В платените проекти за 2005 г. са включени плащания по проекти, сключени при процедура по ограничено време съгласно ПМС № 856 от 1-ви ноември 2005 г. Посочените проекти на стойност 29 811 510,53 лв. са изплатени през 2005 г. с национални средства от допълнителна сметка на ДФ „Земеделие“ в БНБ. Същите са признати като разход през месец септември 2006 г.

Таблица VIII.4.

Усвояемост на средствата по Програма САПАРД

Бюджет, съгласно Национален план за развитие на земеделието и селските райони (лева)	Сума на договорената субсидия към 31.12.2006 г. (лева)	% на усвояемост на договорената субсидия спрямо бюджета по ГФС към 31.12.2006 г.	Сума на изплатените субсидии към 31.12.2006 г. (лева)	% на усвояемост на изплатената субсидия спрямо договорената субсидия към 31.12.2006 г.	% на усвояемост на изплатената субсидия спрямо бюджета по ГФС към 31.12.2006 г.
1 162 225 449	1 101 088 222	94,73%	524 471 180	47,63%	45,13%

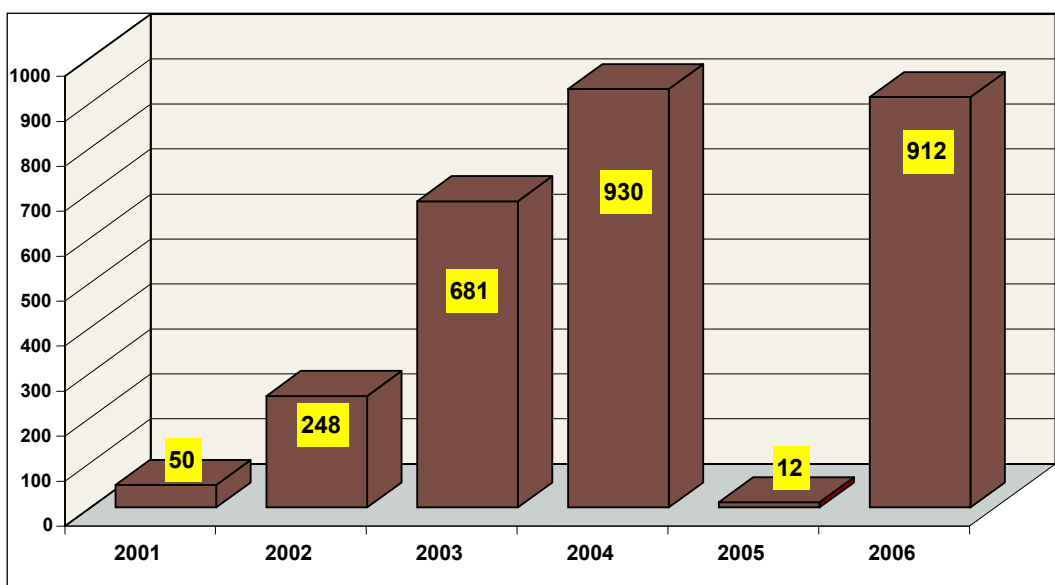
2. Оценка на прилагането на програма САПАРД – по мерки и в регионален аспект

На фигури VIII.1., VIII.2. и VIII.3. е показано развитието (по години) на платената и одобрената субсидия и на изпълнените и одобрените проекти по Програма САПАРД за периода 01.06.2001 г. - 31.12.2006 г.

Както показват графиките, броят на одобрените проекти и размерът на одобрената субсидия са нараснали значително през 2006 г. спрямо 2005 г. Това се дължи от една страна на твърде малкия брой одобрени проекти през 2005г., а от друга страна - на натрупания опит в прилагането на мерките и на увеличения интерес от страна на потенциалните бенефициенти.

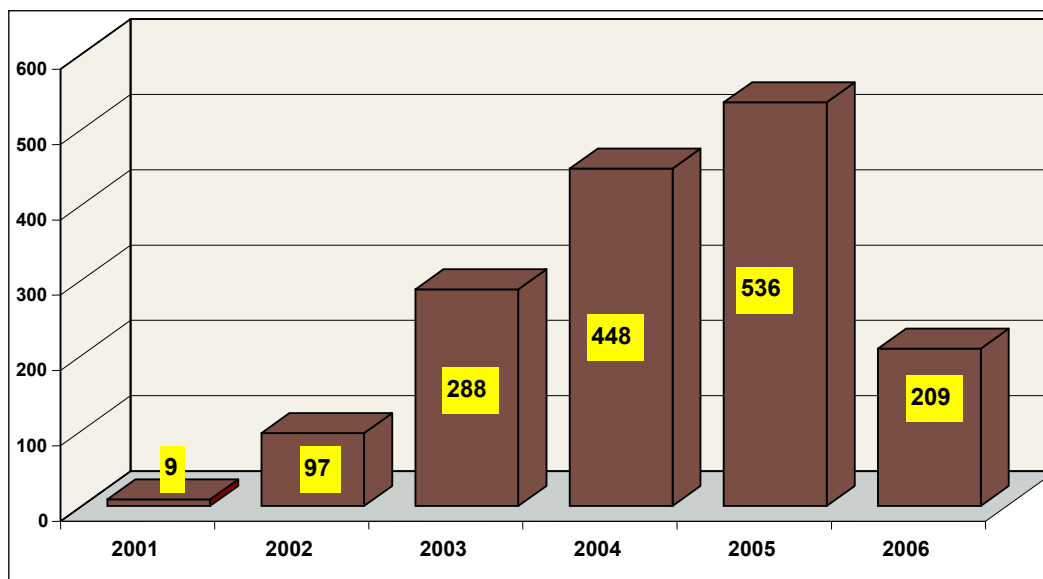
Фигура VIII.1.

**Прогрес в изпълнението на Програма САПАРД за периода 01.06.2001г. – 31.12.2006г.
(брой одобрени проекти)**



Фигура VIII.2.

**Прогрес в изпълнението на Програма САПАРД за периода 01.06.2001г. – 31.12.2006г.
(брой изпълнени проекти)***

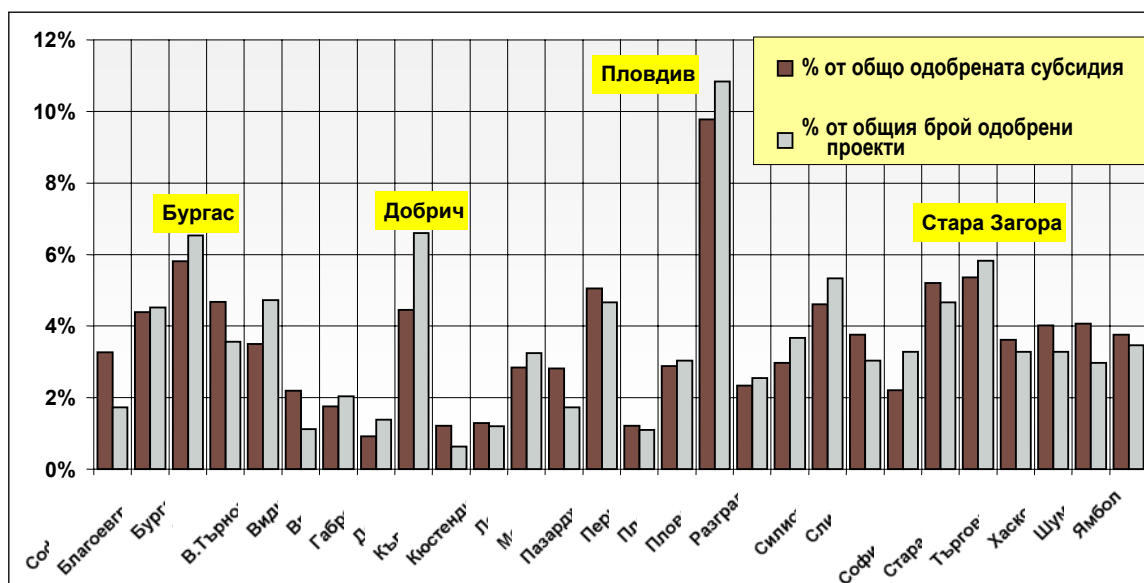


2.1.Разпределение на одобрената помощ за периода 01.06.2001г.- 31.12.2006г., по области

На ниво област най-много одобрени проекти има в области Пловдив (307 бр.–10,8%), Добрич (187 бр.–6,6%) и Бургас (185 бр.–6,5%), а най-малко в области Кърджали (18 бр.–0,6%), Перник (31 бр.–1,1%) и Видин (32 бр.–1,1%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част е за области Пловдив (125,9 млн.лв.–9,8%), Бургас (74,9 млн.лв.–5,8%) и Стара Загора (69 млн.лв.–5,4%), а най-малка част за области Габрово (11,8 млн.лв.–0,9%), Перник (15,6 млн.лв.–1,2%) и Кърджали (15,6 млн.лв.–1,2%).

Фигура VIII.3.

Разпределение на одобрената помощ за периода 01.06.2001г.- 31.12.2006г., по области (%)



Най-много одобрени проекти има в Североизточен регион за планиране - (688 бр. – 24,3% от всички одобрени проекти) и Южен централен (808 бр. – 28,5%), а най-малко в Северозападен регион за планиране (139 бр. – 4,9%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за Южен централен регион (355,6млн.лв. - 27,6% от общо одобрената субсидия по всички мерки), а най-малка част - за Северозападен регион (56,6 млн.лв. – 7,6%).

От всички изплатени към 31.12.2006 г. проекти по Програма САПАРД - 1 587 бр., в селски райони са 1 130 бр. (71%), от които 797 бр. (50%) са в изостанали селски райони.

По отношение на общо изплатената субсидия (524 471 181 лв.), сумата в размер на 312 398 349 лв. (60%) е изплатена на бенефициенти в селски райони, а от нея 217 112 194,88 лв. (41%) са изплатени на бенефициенти в изостанали селски райони.

По мярка "Инвестиции в ЗС" най-много одобрени проекти има в Североизточен регион за планиране (521 бр. - 32,5%) и Южен централен регион (427 бр. - 27,2%), а най-малко в - Югозападен (75 бр. – 4,7%) и Северозападен регион (70 бр. – 4,4%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за Североизточен регион (143,7 млн.лв. – 32,7%), а най-малка част - за Югозападен (22,9 млн.лв. – 5,2%).

Най-много одобрени проекти по мярката има в областите Пловдив (196 бр. – 12,2%) и Добрич (149 бр. – 9,3%). В област София-град има един одобрен проект, а в област Кърджали са само 2 бр. (0,1%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за областите Пловдив (36,4 млн.лв. – 8,3%) и Силистра (36,6 млн.лв. – 8,3%).

От всичките 1 139 бр. изплатени по мярката проекти - 820 бр. (72%) са в селски райони, от които 617 бр. (54%) са в изостанали селски райони.

По отношение на общо изплатената субсидия (252 474 915 лв.), сумата в размер на 176 099 655 лв. (70%) е изплатена на бенефициенти в селски райони, а от нея 133 624 844 лв. (53%) са изплатени на бенефициенти в изостанали селски райони.

По мярка "Подобряване на преработването и маркетинга на селскостопански и рибни продукти" най-много одобрени проекти има в Южен централен регион (116 бр. – 32,5%), а най-малко - в Северозападен регион (23 бр. – 6,4%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за Южен централен регион (151,1 млн.лв. – 33,1%), а най-малка част - за Северозападен регион (21,8 млн.лв. – 4,8%).

Най-много одобрени проекти по мярката има в област Пловдив (49 бр. – 13,7%), а най-малко в област Кюстендил (2 бр. – 0,6%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за област Пловдив (62,1 млн.лв. – 13,6%).

От всички изплатени проекти по мярката (203 бр.), 88 бр. (43%) са в селски райони, от които 55 бр. (27%) са в изостанали селски райони. По отношение на общо изплатената субсидия (209 919 122 лв.), сумата в размер на 76 812 164 млн.лв. (37%) е изплатена на бенефициенти в селски райони, а от нея - 45 625 519 лв. (22%) са изплатени на бенефициенти в изостанали селски райони.

По мярка *“Развитие и диверсификация на икономическите дейности и създаване на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи”*, най-много одобрени проекти има в Южен централен регион (211 бр. – 30,7%), а най-малко в Северозападен регион (30 бр. – 4,4%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за Южен централен регион (49,7 млн.лв. – 29,9%), а най-малка част - за Северозападен регион (7,2 млн.лв. – 4,3%).

Най-много одобрени проекти по мярката има в област Благоевград (86 бр. – 12,5%), а в област София-град има само 1 бр. (0,1%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за област Благоевград (22,8 млн.лв. – 13,7%).

От всички изплатени по мярката проекти (214 бр.), в селски райони са 202 бр. (94%), от които 107 бр. (50%) са в изостанали селски райони. По отношение на общо изплатената субсидия (34 448 886 лв.), сумата в размер на 32 709 211 млн.лв. (95%) е изплатена на бенефициенти в селски райони, а от нея - 14 008 243 лв. (41%) са изплатени на бенефициенти в изостанали селски райони.

По мярка *“Обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културните традиции”*, най-много одобрени проекти има в Южен Централен регион (22 бр. – 25%), а най-малко - в Югоизточен регион (8 бр. - 9,1%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за Североизточен регион (25,9 млн.лв. – 22,3%) и Югозападен регион (25,8 млн.лв. – 22,2%), а най-малко - за Югоизточен регион (11,7 млн.лв. – 10%).

Най-много одобрени проекти по мярката има в област София-област (10 бр. - 11,4%), а в области София-град, Враца и Перник няма одобрени проекти. По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е отново за област София-област (12,8 млн.лв. – 11%).

Всички изплатени по мярката проекти (11 бр.) са в селски райони, от тях 10 бр. (91%) са в изостанали селски райони. По отношение на общо изплатената субсидия (10 296 790 лв.), 8 943 900 млн.лв. (87%) е изплатена на бенефициенти в изостанали селски райони.

По мярка *“Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура”*, най-много одобрени проекти има в Североизточен регион (14 бр. – 28%), а най-малко в Югоизточен регион (3 бр. - 6%). По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за Североизточен регион (32,7 млн.лв. – 32%), а най-малка част за Югоизточен регион (4,1 млн.лв. – 4%).

Най-много одобрени проекти по мярката има в област Шумен (6 бр. – 12%), а в осем области няма одобрени проекти. По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е за област Видин (11,8 млн.лв. – 11,6%).

Всички изплатени по мярката проекти (9 бр.) са в селски райони, от тях 8 бр. (89%) са в изостанали селски райони. По отношение на общо изплатената субсидия (16 480 529 лв.), 14 909 688 млн.лв. (90%) е изплатена на бенефициенти в изостанали селски райони.

По мярка *“Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горските продукти”*, най-много одобрени проекти

има в Югозападен регион (11 бр. – 42,3%). По отношение на одобрената субсидия най-голяма част от нея е отново за Югозападен регион (2 млн.лв. – 40,2%). В Северозападен регион няма нито един одобрен проект.

Най-много одобрени проекти по мярката има в област София-област (7 бр. – 26,9%), а в 16 бр. области няма одобрени проекти. По отношение на одобрената субсидия, най-голяма част от нея е отново за област София-област (0,9 млн.лв. – 18,9%).

По мярка *"Създаване на организации на производителите"* има два одобрени проекта в Южен Централен регион и по един проект в Североизточен, Югозападен и Югоизточен регион. По области, тези проекти са разпределени в области Благоевград, Добрич, Кърджали, Сливен и Хасково - по 1 бр.

Данните за географското разпределение на проектите показва, че най-много одобрени проекти има в регионите, в които като цяло земеделието е добре развито, но се забелязва тенденция на увеличаване на броя и процента на проекти в по-слабо развитите райони. Значителен брой от проектите са в селски райони, с изключение на мярка *"Подобряване на преработването и маркетинга на селскостопански и рибни продукти"*, което се дължи на обстоятелството, че голяма част от преработвателните предприятия са разположени в по-големите градски центрове, но трябва да се отбележи, че по-голяма част от преработваната от тях земеделска продукция е от селски райони.

3. Степен на постигане на целите по мерки

Мярка 1.1. "Инвестиции в земеделски стопанства"

Крайната цел на мярката е подобряване на приходите от земеделска дейност, както и на условията на живот и труд на земеделските производители и по-добро използване на човешките ресурси.

Подкрепяните по мярката инвестиции допринасят за :

- повишаване на качеството на продуктите;
- намаляване на производствените разходи, повишаване на конкурентноспособността и пазарната ефективност на земеделските стопанства;
- подобряване и модернизиране на производството;
- съхранение и опазване на природната среда, подобряване на хигиенните условия и опазване здравето на животните, с цел достигане на изискванията на ЕС;
- спазване на фитосанитарните изисквания при отглеждане на трайни насаждения, с цел достигане на изискванията на ЕС;
- контрол върху замърсяването на околната среда от земеделските стопанства, с цел подобряване опазването на околната среда;
- адаптация на производството, в съответствие с предвижданите пазарни тенденции;

Мярката включва подкрепа на частни инвестиции в следните сектори: млекопроизводство, месопроизводство, плодове и зеленчуци, лозя, а след изменение и на сектор "яйца и яйчни продукти". В подмярка "месо и месопроизводство" е включен за подкрепа и подсектор "зайцевъдството".

В таблица VIII.5. са представени броя и стойността на одобрените проекти по сектори за периода от стартирането на програмата до 31.12.2006 г.

Таблица VIII.5.

Марка 1.1. „Инвестиции в земеделски стопанства” – одобрени проекти до 31.12.2006 г.

Сектор	Брой одобрени проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.
Мляко	164	136	67 765 496,83	57 258 088,00
Месо	117	27	75 445 678,08	20 411 983,00
Плодове и зеленчуци	457	114	95 455 667,12	26 819 590,00
Зърнени култури, етерично-маслени, многогодишни лечебни, тютюн, памук, цветя	852	0	190 816 292,57	0,00
Яйца и яйчни продукти	15	4	10 483 713,00	1 978 500,00
Общо	1 605	281	439 966 847,60	106 468 161,00

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Забележка: Разделението между секторите в определена степен е условно, защото има проекти с одобрени инвестиции едновременно по няколко сектора.

До 31.12.2006 г. по мярката са одобрени 1 605 проекта, за обща сума на договорирани инвестиции, възлизаща на 935,32 млн.лева. Трябва да се отбележи значителното увеличение на броя на одобрените проекти в сектор „мляко” през 2006 г. През 2006 г. са одобрени 136 бр. проекти, спрямо 28 за периода до 31 декември 2005 г. Това се дължи на отделения самостоятелен бюджет за този сектор и на предприетите облекчения за кандидатстване.

Таблица VIII.6.

Марка 1.1 „Инвестиции в земеделски стопанства” - разпределение на подкрепените проекти до 31.12.2006г., по вид дейности

Вид производствена дейност, в която основно се инвестира ¹	Брой на проектите			Брой на младите фермери с одобрени проекти ²	Одобрена субсидия ³ (лева)
	Отхвърлени	Одобрени	Изпълнени		
Зеленчукопроизводство	15	81	64	16	31 827 436,11
Лозя	34	127	63	29	51 288 843,10
Овощарство	43	202	106	78	28 163 293,52
Ягодоплодни култури	28	128	88	56	16 003 530,50
Зърнени култури	117	700	667	72	145 253 869,36
Етерично-маслени култури	12	43	32	14	3 761 223,68
Многогодишни лекарствени растения	4	3	3	3	646 299,14
Маслодайни култури	0	5	4	1	216 163,07
Тютюн	2	12	10	4	3 769 938,21
Памук	1	1	0	0	40 700,00
Цветя	2	7	0	0	5 300 663,00
Други земеделски стопанства(вкл.смесени)	0	0	0	0	0,00
Производство на мляко	11	147	21	38	60 007 327,83
Месно говедовъдство	0	2	2	0	906 696,52
Свиневъдство	30	69	41	4	45 268 479,80
Овцевъдство и козевъдство	1	25	6	3	13 404 200,98
от което - за мляко	0	17	0	2	7 758 169,00
от което - за месо	1	8	6	1	5 646 031,98

Вид производствена дейност, в която основно се инвестира ¹	Брой на проектите			Брой на младите фермери с одобрени проекти ²	Одобрена субсидия ³ (лева)
	Отхвърлени	Одобрени	Изпълнени		
Птицевъдство	5	53	32	0	34 108 182,78
от което - за месо	3	38	22	0	23 624 469,78
от което - за яйца	2	15	10	0	10 483 713,00
Зайцевъдство	0	0	0	0	0,00
Други видове животновъдни стопанства	0	0	0	0	0,00
Други	0	0	0	0	0,00
Общо	305	1 605	1 139	318	439 966 847,60

¹ Производствена дейност, която е преобладаваща част от инвестицията

² "Млади фермери" : Фермери до 40 години

³ Одобрена субсидия, за която Агенция САПАРД е сключила договор

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Програмата е подкрепила значителен брой млади фермери (20% от всички одобрени до момента проекти са на млади фермери).

Таблица VIII.7.

Показатели за мониторинг и оценка и резултати от 01.06.2001г. до 31.12.2006г.

Физически показатели	Мерна единица	Показатели на одобрени проекти	Показатели на изпълнени проекти	Показатели заложи в НПРЗСР
Помещения за отглеждане на крави	бр. проекти	35	10	720
	бр.животни	4 243	1 572	14 250
Помещения за отглеждане на свине	брой	55	36	100
	бр.животни	639 669	545 203	23 300
Помещения за отглеждане на птици за месо	бр. проекти	24	17	20
	бр.животни	8 460 822	7 794 405	425 000
Оранжерии (нови и подобрени)	ха	204	170	62
Машини (трактори, комбайни, прикачен инвентар, култиватори и др.)	брой	4 586	4 138	2 050
	к.с	225 251	196 110	180 000
Напоявани площи в резултат на инвестицията	ха	1 205	2 266	3 700
Трайни насаждения:				
Овощни градини - нови или възстановени	ха	2 106	1 854	3 500
Лозя	ха	3 422	1 904	4 100
Дребни плодове (ягодоплодни)	ха	1 173	894	1 100
Етерично-маслени култури,многогодишни лечебни растения	ха	1 102	784	1 200

¹ Производствена дейност,която е преобладаваща част от инвестицията

² Одобрени инвестиции,за които Агенция САПАРД е сключила договор

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Анализът на показателите за наблюдение и оценка на резултатите от прилагане на мярката потвърждават тенденцията, че в резултат от инвестициите, многократно са преизпълнени заложените показатели за мониторинг в НПРЗСР в сектор "месо", подсектори "свине" и "птици". Вече реализираните проекти осигуряват условия за отглеждане, съответстващи на изискванията на европейското законодателство на 545 203 свине, което е около 23 пъти над заложеното като показател. На база реализирани проекти, при по-добри условия, съответстващи на изискванията

на европейското законодателство, се отглеждат 8 460 822 птици , при заложили 425 000, или около 20 пъти над заложеното като показател.

Има значителен напредък в сектор “мляко” спрямо периода до 2005 г. При очаквани 720 проекта за отглеждане на млечни крави, вече са одобрени 144 проекта (20%). Одобрени са проекти, които ще доведат до модернизиране на помещения за отглеждане на 4 243 крави, при заложили 14 250, т.е. 30% от очакваните резултати.

Посочените данни говорят, че помощта по мярката в сектори “месо” и “мляко” е допринесла за изпълнение на заложените в мярката цели, а именно:

- подобряване на хигиенните условия и опазване здравето на животните, с цел достигане на изискванията на ЕС;
- подобряване и модернизиране на производството.

Много добри резултати спрямо заложените показатели са постигнати и при оранжерии. Като резултат от подпомагането по мярката, е изпълнен заложеният показател за изградени и обновени оранжерии - 170 ха , при заложили 62 ха. Като резултат от подпомагането по мярката, се напояват 2 266 ха, при заложили 3 700 ха.

По отношение на заложили показатели за брой закупени машини и к.с., са преизпълнени показателите както по отношение на броя закупени машини, така и по отношение на к.с. При заложили 2 050 машини и 180 000 к.с., са закупени 4 138 машини и прикачен инвентар със 196 110 к.с.

Напредък е отбелязан и при изпълнението на заложените показатели за “трайни насаждения и лозя”. В резултат от направените по мярката инвестиции, са създадени или възстановени 1 854 ха овощни градини (53% от очакваните резултати), 894 ха ягодоплодни (81%), 784 ха етерично-маслени и многогодишни лечебни растения (65%) и са възстановени 1 904 ха лозя (46%). Направените инвестиции допринасят за постигане на заложената в мярката цел за спазване на фитосанитарните изисквания при отглеждане на трайни насаждения, за достигане на изискванията на ЕС.

Таблица VIII.8.

Мярка 1.1. “Инвестиции в земеделски стопанства” – брой и стойност на изплатени проекти до 31.12.2006г.*

Сектор	Брой изпълнени проекти		Платена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.
Мляко	21	11	5 268 500,99	2 915 766,77
Месо	71	24	39 865 097,68	18 103 580,66
Плодове и зеленчуци	257	63	39 909 618,01	17 249 171,50
Зърнени култури, етерично-маслени, многогодишни лечебни, тютюн, памук, цветя	780	38	159 703 956,14	17 220 549,31
Яйца и яйчни продукти	10	5	7 727 742,34	4 100 755,86
Общо	1 139	141	252 474 915,16	59 589 824,10

*135 бр. проекти с изплатена субсидия в размер на 29,8 млн.лв., одобрени “по процедурата за ограничено време”, са включени в данните за 2005г. (не за 2006г.). През 2005 г. те са платени с национални средства. През 2006 г. тези средства са възстановени от бюджета на Програма САПАРД. По този начин, размерът на изплатената субсидия по програма САПАРД през 2006 г. заедно с тези проекти е 89 401 335.63 лв., а броят на проектите - 276.

Забележка: Разделението между секторите в определена степен е условно, защото има проекти с одобрени инвестиции едновременно по няколко сектора.

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Най-голям продължава да е броят на завършените и изплатени проекти в сектор „зърнени култури, етерично-маслени, многогодишни лечебни растения, тютюн и памук“, което се дължи на по-малкото време, необходимо за завършване на инвестицията и на по-големия брой одобрени проекти в периода до края на 2004 г. През 2006 г. най-много проекти са завършени в сектор „плодове и зеленчуци“ – 63 бр.

Мярка 1.2. “Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти”

Крайната цел на мярката е да подпомогне подобряването и рационализацията на преработката и маркетинга на селскостопанските и рибни продукти.

По мярката се отпускат инвестиции, които допринасят за: подпомагане на подобряване на качеството, представянето и опаковката на продуктите; подпомагане внедряването на нови технологии, свързани със защитата на околната среда; подобряване на качествените и здравни изисквания; достигане на европейските стандарти и изисквания; насърчаване по-доброто използване на субпродуктите, особено чрез обработка на отпадъците; разширяване на складовия капацитет и осигуряване на достатъчна, лесно достъпна и качествена суровина на месопреработвателните предприятия.

Информация за одобрените и изпълнени проекти, с оглед на тяхната основна цел, е дадена в таблица VIII.9.

Таблица VIII.9.

Мярка 1.2. “Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти” - разпределение на одобрените и изпълнени проекти по мярка, в зависимост от тяхната основната цел, за периода 01.06.2001 г.–31.12.2006 г.

Цел	Брой одобрени проекти		Брой изпълнени проекти	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Приспособяване на предприятията към стандартите на ЕС за хигиена и качество на храната	100	52	48	3
Подобряване или рационализиране на начините за преработка	73	17	47	3
Разширяване на складовия капацитет	10	0	10	0
Подобряване на представянето и подготовката на продуктите за пазара	15	0	14	1
Насърчаване на преработването или елиминирането на субпродуктите или производствените отпадъци	4	0	3	0
Прилагане на технологии за нови продукти и съвременно пакетиране	138	35	80	10
Подобряване и контролиране на качеството	1	0	1	0
Подобряване на маркетинга чрез изграждане или реконструкция на пазари на едро и тържища	16	15	0	0
Общо	357	119	203	17

Забележка: Разпределението по цели в известна степен е условно, защото проектите обикновено имат по няколко цели;

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Основните цели на одобрените и изпълнени проекти за периода 2001 г.-2006 г. са: прилагане на технологии за нови продукти и съвременно пакетиране (138 одобрени и 80 изпълнени); приспособяване на предприятията към стандартите на ЕС за хигиена и качество на храната (100 одобрени и 48 изпълнени) и подобряване или рационализиране на начините за преработка (73 одобрени и 47 изпълнени). Трябва да се отбележи, че през 2006 г. почти половината от одобрените проекти имат основна цел, насочена към приспособяване на предприятията към стандартите на ЕС. Поставените от предприятията цели (при кандидатстване) съответстват както на целите на мярката, така и на заложената в Националния план специфична цел за насърчаване на конкурентноспособен хранително преработвателен сектор, чрез по-добра пазарна и технологична инфраструктура и достигане на европейските стандарти.

Мярка 1.2. "Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти" включва подкрепа на частни инвестиции в сектори: "вино", "плодове и зеленчуци", "мляко и млечни продукти", "месо" и "риба и рибни продукти" и в подмярка "пазари на едро и тържища". В таблици VIII.10. и VIII.11. са представени броя и стойността на одобрените и изплатени проекти по сектори.

Таблица VIII.10.

Мярка 1.2. "Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти" - брой и стойност на субсидията на одобрените проекти към 31.12.2006г., по сектори

Сектор	Брой одобрени проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Вино	55	16	68 169 664,80	15 580 005,00
Плодове и зеленчуци	81	19	89 564 863,47	15 374 440,00
Мляко и млечни продукти	51	20	58 972 137,53	20 701 404,00
Месо	140	49	172 650 041,83	80 931 413,00
Риба и рибни продукти	14	0	15 663 881,37	0,00
Пазари на едро и тържища	16	15	51 431 826,00	48 895 750,00
Общо	357	119	456 452 415,00	181 483 012,00

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Таблица VIII.11.

Мярка 1.2. "Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти"- брой и стойност на субсидията на изпълнените проекти към 31.12.2006г., по сектори

Сектор	Брой изпълнени проекти		Платена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Вино	33	1	41 103 618,47	1 537 597,27
Плодове и зеленчуци	51	5	47 686 294,87	4 863 105,85
Мляко и млечни продукти	28	6	32 835 498,30	8 464 668,22
Месо	79	5	75 628 637,01	9 678 709,76
Риба и рибни продукти	12	0	12 665 073,69	0,00
Пазари на едро и тържища	0	0	0,00	0,00
Общо	203	17	209 919 122,34	24 544 081,10

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Видно от посочените данни, през 2006 г. най-голям брой одобрени проекти има в сектор “месо” (49 бр.) и в сектор “мляко” (20 бр.). Следващ по брой на изпълнените проекти е сектор “плодове и зеленчуци”. Четвърти е сектор “вино”. Няма одобрени проекти в сектор “риба и рибни продукти”.

60% от всички одобрени проекти по мярката за периода 2001-2006 г. (без проектите за пазари на производители и тържища) и 59% от изпълнените са в секторите – “мляко”, “месо” и “риба”, в които има най-строги изисквания по отношение на околна среда, ветеринарно-санитарни и хигиенни изисквания и изисквания, свързани с хуманно отношение към животните.

Сравнението на данните от прилагането на мярката със заложените показатели за мониторинг в НПРЗСР показва, че до 31.12.2006 г.:

1. В сектор “Вино”:

- одобрени са 55 бр. проекта - 138%, в сравнение със заложените 40 бр. и са изпълнени 33 бр. (83%);
- одобрени са 46 предприятия - 115%, в сравнение със заложените 40 бр. и помощ са получили 27 предприятия (68%);
- одобрени са проекти, които ще доведат до подобряване на качеството на 235 994 тона/год. вино - 257%, в сравнение със заложените 92 000 тона/год. и са подпомогнати проекти, които подобряват качеството на 127 053 тона/год. вино (138%).

2. В сектор “Плодове и зеленчуци”:

- одобрени са 81 бр. проекта - 231%, в сравнение с очакваните 35 бр. и са изпълнени 51 бр. (146%);
- одобрени са 68 предприятия - 194%, в сравнение с очакваните 35 и са получили помощ 45 предприятия (129%);
- одобрени са проекти, които ще доведат до подобряване на качеството на 285 203 тона/год. замразени и преработени плодове и зеленчуци - 282%, в сравнение с очакваните 101 000 тона/год. и са подпомогнати проекти, които подобряват качеството на 162 302 тона/год. (161%).

3. В сектор “Мляко”:

- одобрени са 51 бр. проекта на мандри - 102%, в сравнение със заложените 50 бр. и са изпълнени 28 бр. (56%);
- одобрени са 45 мандри - 90% от заложените 50 бр. и помощ са получили 23 мандри (46%);
- одобрени са проекти, които ще доведат до подобряване на качеството на 266 081 тона/год. млечни продукти - 106%, в сравнение с очакваните 250 000 тона/год. и са подпомогнати проекти, които подобряват качеството на 170 953 тона/год. млечни продукти (68%).

Забележка: поради липса на информация (в таблиците с показатели за наблюдение) за броя на одобрените/подпомогнатите млекосъбирателните пунктове и собствени лаборатории на предприятията, на този етап, за тях не може да бъде направен анализ.

4. В сектор “Месо”:

- одобрени са 140 бр. проекта - 311%, в сравнение с очакваните 45 бр. и са изпълнени 79 бр. (176%);
- одобрени са 115 предприятия - 256%, в сравнение със заложените 45 бр. и помощ са получили 64 предприятия (142%) в т.ч. 15 кланици за бели и червени меса (100% от предвидените 15 кланици);

- одобрени са проекти, които ще доведат до подобряване на качеството на 4 224 181 тона/год. месни продукти (без кланици) - 4 355%, в сравнение с очакваните 97 000 тона/год. и са подпомогнати проекти, които подобряват качеството на 112 455 тона/год. месни продукти (116%).

5. В сектор *“Риба”*:

- одобрени са 14 бр. проекта - 140%, в сравнение с очакваните 10 бр. и са изпълнени 12 бр. (120%);
- одобрени са 13 предприятия -130%, в сравнение с очакваните 10 и помощ са получили 11 предприятия (110%);
- одобрени са проекти, които ще доведат до подобряване на качеството на 8 949 тона/год. рибни продукти - 124%, в сравнение с очакваните 7 200 тона/год. и са подпомогнати проекти, които подобряват качеството на 7 408 тона/год. рибни продукти (103%).

В таблица VIII.12. е дадена информация за дела на подкрепените и одобрените за подкрепа преработвателни предприятия към 31.12.2006 г., по сектори (от всички активни фирми към 31.12.2004г.)

Таблица VIII.12.

Брой на подкрепени и одобрените за подкрепа преработвателни предприятия към 31.12.2006г., по сектори

Сектор	Одобрени за подпомагане по САПАРД фирми		Подпомогнати по САПАРД фирми	
	Брой	Дял от всички активни фирми към 31.12.2004г.	Брой	Дял от всички активни фирми към 31.12.2004г.
Вино (без малките)	46	35%	27	20%
Преработени плодове и зеленчуци	68	51%	45	34%
Мляко и млечни продукти	45	15%	23	8%
Месо и месопреработка	115	19%	64	10%
Риба и рибни продукти	13	28%	11	24%

Източник: НСИ, НВМС и база данни на одобрените проекти, МЗХ.

Мярка 1.3. „Развитие на селскостопански дейности, целящи опазване на околната среда”

Мярка 1.3. беше възприета като важен инструмент за разработването и усъвършенстването на Националната агро-екологична програма за България и беше планирана като изпълнение на серия пилотни агроекологични дейности (всяка с продължителност 5 години).

В НПРЗСР мярката е посочена като едно от най-големите предизвикателства за България в процеса на икономическо преустройство, с цел балансиране на достатъчното производство на хранителни продукти и повишаване степента на заетост с превантивна защита на околната среда. Въпреки важността на мярката, поради обективни причини, нейното изпълнение бе стартирано едва в края на 2006 г.

Забавеното стартиране на тази мярка забави постигането на втората цел на стратегията за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013, насочена към опазване на природните ресурси и подобряването на околната среда. По-доброто управление на земята и опазването на

околната среда ще гарантира устойчивото и интегрирано развитие на селските райони, съхранението на био-разнообразието и местните породи. То ще спомогне и за съхранението на традиционните земеделски практики и ще допринесе за диверсификацията на селската икономика, чрез създаването на алтернативни източници на доходи.

С решение на ЕК 2006/657/ЕС от 29 септември 2006 г. Европейската Комисия предостави правото за управление на средствата по САПАРД по мярка 1.3. от НПРЗСР (2000-2006 г.) - „Развитие на селскостопански дейности, целящи опазване на околната среда” на Агенция САПАРД и на Националния фонд на Р България .

На 25.10.2006 г. стартира приемането на проекти по мярката. Към 01.05.2007 г. са подадени 43 бр. проекти, на стойност 2 594 685,46 лв. Проектите са в процес на разглеждане.

Мярка 1.4. “Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горски продукти”

Крайната цел на мярката е да се подпомогне ефективното развитие на планинските и изостаналите селски райони в страната, чрез устойчиво и многофункционално управление на недържавните гори.

Подкрепяните по мярката инвестиции допринасят за :

- повишаване на икономическата и екологична стойност на горите;
- подобряване на пътната мрежа в горите;
- стимулиране залесяването на изоставени земеделски и ерозирани земи;
- стимулиране на допълващите странични горски дейности;
- постигане на устойчива поддръжка на производствения процес от собствениците на специализирани горски фирми.

Мярката включва подкрепа в широк спектър от дейности за собствениците на недържавни гори.

В таблици VIII.13. и VIII.14. са представени броя и стойността на одобрените и изплатени проекти, по дейности.

Таблица VIII.13.

Мярка 1.4. „Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горски продукти” - одобрени проекти за периода 01.01.2006 г.- 31.12.2006г., по дейности

Сектор	Брой одобрени проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Залесяване на изоставени земеделски и ерозирани земи	12	10	2 851 605,00	2 700 445,00
Строеж на второстепенни(свързващи) горски пътища	4	1	571 129,00	310 274,00
Подобряване на горски пътища	2	1	769 766,00	378 880,00
Залесявания във високостеблени и издънкови гори с ниска плътност	1	1	10 839,00	10 839,00
Превръщане на стари и непродуктивни насаждения във високостеблени	1	0	189 046,00	0
Създаване на горско-плодни култури и/или култури с висока стойност на дървесината	4	0	224 267,00	0
Закупуване на техническо оборудване, инструменти, софтуер, уреди и технологии	2	1	256 298,00	142 506,00
Общо	26	14	4 872 950,00	3 542 944,00

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Таблица VIII.14.

Мярка 1.4. „Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горски продукти” - изпълнени проекти за периода 01.01.2006 г.- 31.12.2006г., по дейности

Сектор	Брой изпълнени проекти		Платена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Залесяване на изоставени земеделски и ерозиранни земи	1	1	67 666,74	67 666,74
Строеж на второстепенни(свързващи) горски пътища	2	1	71 407,19	49 681,20
Подобряване на горски пътища	0	0	0	0
Залесявания във високостеблени и издънкови гори с ниска плътност	0	0	0	0
Превръщане на стари и непродуктивни насаждения във високостеблени	1	1	184 633,80	184 633,80
Създаване на горско-плодни култури и/или култури с висока стойност на дървесината	0	0	0	0
Закупуване на техническо оборудване, инструменти, софтуер, уреди и технологии	1	1	112 034,04	112 034,04
Общо	5	4	435 741,77	414 015,78

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ

За 2006 г. по мярката са одобрени 14 проекта, с обща сума на договорените инвестиции, възлизаща на 4 169 109,08 лв.

Мярка 1.5 “Създаване на организации на производители”

Постъпилите в дирекция “Развитие на селските райони” към МЗП заявления и документи за кандидатстване за признаване на организации на производители са 36. Признати са двадесет и шест организации на производители (15 на тютюн, 3 на плодове, 2 на зеленчуци, 5 на производители на мляко и 1 на производители на месо, и 1 временно призната организация на производители на плодове). На 10 организации е отказано признаване, поради неспазването на 7-дневния срок, съгласно Наредбата, за предоставяне на допълнителни документи или поради констатирани несъответствия по време на проверката на място.

С най-голям брой членове са организациите на тютюнопроизводителите, които имат от 34 до 270 производители.

През 2006 г. в ДФ „Земеделие” - Агенция САПАРД за подпомагане в секторите „мляко”, „плодове и зеленчуци” и „тютюн” са кандидатствали 5 бр. организации.

В таблица VIII.15 е представена информация за одобрените до 31.12.2006 г. организации, по вид производство.

Таблица VIII.15.

Мярка 1.5. „Създаване на организации на производители” - одобрени проекти до 31.12.2006г., по вид производство

Вид производство	Одобрени организации	Брой членове	Оборот на продукцията, реализирана чрез организацията (тона/год.)	Размер на ежегодните плащания одобрени от Агенция САПАРД за 1-вата година (лв.)
Мляко и млечни продукти	1	18	6 400,00	68 454,00
Плодове и зеленчуци	1	27	647,00	22 500,00
Тютюн	3	611	419,00	110 244,00
Всичко	5	656	7 466,00	201 198,00

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Мярка 2.1. “Развитие и диверсификация на икономическите дейности, създаване на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи”

Главната цел на мярката е подпомагане на интегрираното развитие на селските общности, чрез финансиране на частни инициативи, генериращи допълнителни приходи, за постигане укрепването на икономиката в селските райони, подобряване на условията за труд и живот и намаляване на миграцията. Специфичните цели на мярката са свързани с подобряване на базата за настаняване на туристи; развитие на местно занаятчийство; подкрепа на инициативи, свързани със защита на местната флора и фауна; маркетинг и реклама на продукти за селски туризъм; подобряване на ландшафта и био-разнообразието; подкрепа за малки и средни предприятия, за постигане на диверсификация на местните икономически дейности. Мярката включва подкрепа на частни инвестиции в следните сектори: “селски туризъм”, “местно занаятчийство и агро-индустрия” “дървообработване и био-горива”, “бубарство”, “пчеларство”, “коневъдство”, “аквакултури”, “гъбопроизводство”, “преработка на етерично-маслени култури, билки и гъби”.

В таблици VIII.16. и VIII.17. са представени броя и стойността на одобрените и изплатени проекти за периода 01.06.2001 - 31.12.2006 г., по сектори.

Таблица VIII.16.

Мярка 2.1. „Развитие и диверсификация на икономическите дейности” - брой и стойност на субсидията на одобрените проекти, по дейности

Дейности	Брой одобрени проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Селски туризъм	258	156	52 503 706,62	30 029 232,00
Местно занаятчийство и агро-индустрия	94	87	37 069 433,61	34 995 465,00
от което				
Местно занаятчийство	3	2	687 579,00	493 678,00
Съхраняване, преработка и пакетиране на селскостопанска продукция	90	84	35 894 773,61	34 014 706,00
поддръжка и ремонт на СС техника	1	1	487 081,00	487 081,00

Дейности	Брой одобрени проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Дървообработване, дърводелство и био-горива	155	83	44 525 401,20	27 248 643,00
от което				
Дървообработване и дърводелство	135	71	38 266 708,27	22 391 567,00
Дървени въглища и био-горива	20	12	6 258 692,93	4 857 076,00
Бубарство	0	0	0,00	0,00
Пчеларство	102	24	6 131 991,40	2 120 809,00
Коневъдство	4	2	1 487 445,00	524 950,00
Аквакултури	29	18	10 011 028,10	8 132 002,00
от което				
сладководни стопанства	23	15	8 004 694,10	6 714 221,00
черноморски ферми	6	3	2 006 334,00	1 417 781,00
проекти включващи инвестиции за риболовен туризъм	9	7	2 944 272,10	2 740 400,00
Гъбарство	7	2	1 497 999,86	652 669,00
Преработка на етерично-маслени култури, билки и гъби	38	24	12 627 054,13	9 587 426,00
Общо	687	396	165 854 059,92	113 291 196,00

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Таблица VIII.17.

Мярка 2.1. „Развитие и диверсификация на икономическите дейности” - брой и стойност на субсидията на изпълнени проекти (по дейности)

Дейности	Брой изпълнени проекти		Платена субсидия (лв.)	
	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12.2006 г.	от които през 2006 г.
Селски туризъм	83	9	14 722 925,18	2 142 804,81
Местно занаятчийство и агро-индустрия от което	6	3	1 189 413,67	761 473,50
Местно занаятчийство	2	1	485 830,79	340 951,32
Съхраняване, преработка и пакетиране на селскостопанска продукция	4	2	703 582,88	420 522,18
Поддръжка и ремонт на СС техника	0	0	0,00	0,00
Дървообработване, дърводелство и био-горива от което	55	6	12 137 575,83	2 215 805,28
Дървообработване и дърводелство	54	6	11 941 992,86	2 215 805,28
Дървени въглища и био-горива	1	0	195 582,97	0,00
Бубарство	0	0	0,00	0,00
Пчеларство	47	3	2 565 711,61	348 206,05
Коневъдство	1	0	445 647,16	0,00
Аквакултури от което	7	1	1 113 216,12	234 919,87
сладководни стопанства	4	0	587 705,64	0,00
черноморски ферми	3	1	525 510,48	234 919,87
проекти включващи инвестиции за риболовен туризъм	2	0	152 261,86	0,00
Гъбарство	3	0	441 109,93	0,00
Преработка на етерично-маслени култури, билки и гъби	12	2	1 833 286,51	339 053,34
Общо	214	24	34 448 886,01	6 042 262,85

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

През 2006 г. има значително увеличаване на броя на одобрените проекти по мярката - от 291 проекта към 31.12.2005 г. на 687 към 31.12.2006 г. Трябва да се отбележи и значителното нарастване на броя на одобрените проекти по сектор „Местно занаятчийство и агро-индустрия” – от 7 проекта към 31.12.2005 г. на 94 към 31.12.2006 г.

Към 31.12.2006 г. най-много одобрени по мярката проекти има в сектор „селски туризъм” (258 бр. – 38% от всички проекти), на второ място е сектор „Дървообработване, дърводелство и био-горива” (155 бр. – 23%) и на трето място е сектор „пчеларство” (102 бр. – 15%). Няма одобрени проекти в сектор „бубарство”.

Сравнението на постигнатите резултати по мярката със заложените показатели за мониторинг в НПРЗСР показва, че към 31.12.2006 г.:

- В сектор *“Селски туризъм”*:
 - одобрени са 258 бр. проекта - 87,5% от очакваните 295 бр. и са изпълнени 83 бр. (28,1% от очакваните);
 - на база одобрени проекти ще бъдат създадени 5 465 бр. спални места - 295,4%, в сравнение със заложените 1 850 бр. Вече са създадени 2 042 спални места (110,4% от очакваните);
- В сектор *“Местно занаятчийство и агро-индустрия”*:
 - одобрени са 94 бр. проекта - 15,7% от очакваните 600 бр. и са изпълнени 6 проекта (1% от очакваните);
- В сектор *“Дървообработване, дърводелство и био-горива”*:
 - одобрени са 155 бр. проекта - 281,8%, в сравнение с очакваните 55 бр. и са изпълнени 55 бр. (100% от очакваните);
 - одобрени са проекти, с капацитет за преработка на дървесина в размер на 927 191 м3/год.- 1 686 пъти повече, в сравнение с очакваните 550 м3/год. и помощ са получили проекти, с капацитет за преработка на дървесина в размер на 362 548 м3/год. (659 пъти повече от очакваните);
- В сектор *“Пчеларство”*:
 - одобрени са 102 бр. проекта - 13,2% от очакваните 770 бр. и са изпълнени 47 бр. (6,1% от очакваните);
 - одобрени са проекти, с капацитет за производство на 17 153 тона/год. мед и пчелни продукти - 31 пъти повече, в сравнение с очакваните 550 тона/год. и помощ са получили проекти с капацитет за производство на 6 099 тона/год. мед и пчелни продукти (11 пъти повече в сравнение с очакваните);
- В сектор *“Коневъдство”*:
 - одобрени са 4 проекта - 14,3% от очакваните 28 бр. и е изпълнен един проект (3,6% от очакваните);
 - одобрени са проекти за отглеждане на 400 бр. коне - 88,9%, в сравнение с очакваните 450 бр. коне; изпълнен е 1 проект за отглеждане на 330 бр. коне (73,3%).
- В сектор *“Аквакултури”*:
 - одобрени са 29 бр. проекта - 19,1%, в сравнение с очакваните 152 бр. и са изпълнени 7 бр. (4,6 % от очакваните);
 - одобрени са проекти, с капацитет за производство на 4 989 тона/год. аквакултури- 332,6%, в сравнение с очакваните 1 500 тона/год. и помощ са получили проекти, с капацитет за производство на 1 326 тона/год. аквакултури (88,4% от очакваните);
- В сектор *“Гъбарство”*:
 - одобрени са 7 бр. проекта - 5,8% от очакваните 120 бр. и са изпълнени 3 бр. (2,5% от очакваните);
 - одобрени са проекти, с капацитет за производство на 1 034 тона/год. гъби - 71,3%, в сравнение с очакваните 1 450 тона/год. и помощ са получили проекти, с капацитет за производство на 332 тона/год. гъби (23% от очакваните);
- В сектор *“Преработка на етерично-маслени култури, билки и гъби”*
 - одобрени са 38 бр. проекта - 95% от очакваните 40 бр. и са изпълнени 12 бр. (30% от очакваните);

Във всички сектори са одобрени проекти, за които бенефициентите ще поддържат и/или създадат (съгласно бизнес плановете) общо 12 372 бр. постоянни работни места, което е 3 пъти повече от очакваните постоянни работни места (2 300 бр. поддържани и 1 800 новосъздадени).

Мярка 2.2. „Обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културни традиции”

Крайната цел на мярката е да подобри условията на живот и стандарта на селските общности.

Подкрепяните по мярката инвестиции допринасят за:

- Подобряване на инженерната инфраструктура в населените места;
- Подобряване на средата и условията за култура и развлечения за местните жители и посетители;
- Опазване и подобряване на местното културно и архитектурно наследство;
- Предоставяне на възможност на общинските власти да работят заедно с местното население при подготовката и прилагането на планове за развитие на съответните райони;
- Предоставяне на възможност на местните хора/организации да участват в управлението на местното развитие;
- Подобряване на облика, състоянието на околната среда и хигиенните условия в селата;
- Укрепване на сътрудничеството между частните предприятия и общинските власти при популяризиране на икономическото развитие в местния район.

В таблици VIII.18. VIII.19. са представени броя и стойността на одобрените и изпълнените проекти за периода до 31.12.2006г.

Таблица VIII.18.

Мярка 2.2. „Обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културни традиции”- брой и стойност на одобрените проекти за периода до 31.12.2006 г.

Вид инвестиция	Физически показатели на одобрените проекти*		Брой проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	Мерни единици	Количество	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006г.	до 31.12 .2006 г.	от които през 2006г.
Изграждане или възстановяване на паркове	нови бр. паркове	0	0	0	0,00	0,00
	подобрени бр. паркове	9	5	5	4 523 979,00	4 523 979,00
Изграждане или реконструкция на места за събиране селскостопански и битови отпадъци, включително трупосъбирателни площадки	нови бр. места	0	0	0	0,00	0,00
	подобрени бр. места	0	0	0	0,00	0,00
Изграждане или подобряване на водоснабдителната мрежа	нова км	48,2	17	13	25 694 719,00	19 477 479,00
	подобрена км	146,4				
Подобряване на уличната мрежа	подобрена км	246,7	36	16	48 253 410,00	17 089 640,00
Изграждане или подобряване на канализационната мрежа	нова км	90,3	25	20	33 485 534,00	26 357 447,00
	подобрена км	25,2				
Възстановяване на исторически сгради	бр. сгради	0	0	0	0,00	0,00

Вид инвестиция	Физически показатели на одобрените проекти*		Брой проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	Мерни единици	Количество	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006г.	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006г.
Изграждане или възстановяване на многофункционални културно-информационни центрове	бр. центрове	6	5	4	4 282 340,00	3 812 068,00
Общо			88	58	116 239 982,00	71 260 613,00

Забележка: * Отчита се само преобладаващата инвестиция в одобрения проект, за който Агенция САПАРД е сключила договор

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ

Таблица VIII.19.

Мярка 2.2. „Обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културни традиции” - брой и стойност на изпълнените проекти за периода до 31.12.2006г.

Вид инвестиция	Физически показатели на изпълнените проекти		Брой проекти		Изплатена субсидия (лв.)	
	Мерни единици	Количество	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006г.	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006 г.
Изграждане или възстановяване на паркове	нови бр. паркове	0	0	0	0,00	0,00
	подобрени бр. паркове	0	0	0	0,00	0,00
Изграждане или реконструкция на места за събиране селскостопански и битови отпадъци, включително трупосъбирателни площадки	нови бр. места	0	0	0	0,00	0,00
	подобрени бр. места	0	0	0	0,00	0,00
Изграждане или подобряване на водоснабдителната мрежа	нова км	13,8	1	1	1 155 871,85	1 155 871,85
	подобрена км	0,0				
Подобряване на уличната мрежа	подобрена км	42,1	6	6	6 520 846,56	6 520 846,56
Изграждане или подобряване на канализационната мрежа	нова км	14,3	4	4	2 620 071,71	2 620 071,71
	подобрена км	0,0				
Възстановяване на исторически сгради	бр. сгради	0	0	0	0,00	0,00
Изграждане или възстановяване на многофункционални културно-информационни центрове	бр. центрове	0	0	0	0,00	0,00
Общо			11	11	10 296 790,12	10 296 790,12

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Сравнението на постигнатите резултати по мярката със заложените показатели за мониторинг в НПРЗСР показва, че към 31.12.2006 г.:

- Одобрени са проекти на 88 бр. общини, което е 3,5 пъти повече от очакваните 25 бр. общини и са платени проекти на 11 бр. (44% от очакваните);
- Одобрени са проекти за подобряване на 9 бр. паркове, което е 1,8 пъти повече от очакваните 5 бр., но все още няма платени проекти;
- Няма одобрени и изплатени проекти за изграждане или реконструкция на места за събиране селскостопански и битови отпадъци, включително трупосъбирателни площадки, при очаквани 10 бр. подобрени места и 5 бр. нови;
- Одобрени са проекти за подобряване на 146,4 км. водоснабдителна мрежа - 112,6%, в сравнение с очакваните 130 км., но все още няма платени проекти;
- Одобрени са проекти за изграждане на 48,2 км. нова водоснабдителна мрежа - 241%, в сравнение с очакваните 20 км. и са изпълнени проекти за 13,8 км. (69% от очакваните);
- Одобрени са проекти за подобряване на 246,7 км. улична мрежа - 205,6%, в сравнение с очакваните 120 км. и са изпълнени проекти за 42,1 км. (35,1% от очакваните);
- Одобрени са проекти за подобряване на 25,2 км. канализационна мрежа - 72% от очакваните 35 км., но все още няма платени проекти;
- Одобрени са проекти за изграждане на 90,3 км. нова канализационна мрежа, което е 18 пъти повече, в сравнение с очакваните 5 км. и са изпълнени проекти за 14,3 км. - почти 3 пъти повече от очакваните;
- Няма одобрени и изплатени проекти за възстановяване на исторически сгради, при очаквани 50 бр.;
- Одобрени са проекти за изграждане или възстановяване на 6 бр. многофункционални културно-информационни центрове - 15%, в сравнение с очакваните 40 бр., но все още няма платени проекти;
- Изплатени са проекти водещи до подобряване на условията на живот в 11 населени места - 31,4% от с очакваните 35 бр.;
- Изплатени са проекти, водещи до подобряване на условията на живот на 16 989 жители - 56,6% от очакваните 30 000 жители.

Мярка 2.3. “Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура”

Крайната цел на мярката е подпомагане на общинските и областни власти в България при подобряването, разширяването и създаването на междуселищната техническа инфраструктура.

Подкрепяните по мярката инвестиции допринасят за:

- подобряване и развитие на пътищата между селата;
- подобряване и развитие на водоснабдителната инфраструктура между селата.

В таблици VIII.20. и VIII.21. са представени броя и стойността на одобрените и изплатени проекти за периода до 31.12.2006г.

Таблица VIII.20.

Мярка 2.3. „Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура” - брой и стойност на одобрените проекти до 31.12.2006г.

Вид инвестиция	Физически показатели на одобрените проекти*		Брой проекти		Одобрена субсидия (лв.)	
	Мерни единици	Количество	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006 г.	до 31.12. 2006 г.	от които през 2006 г.
Подобряване на съществуващите общински пътища, свързващи две или няколко селища в рамките на една община или от две съседни общини	км	427,9	40	26	83 498 399,00	51 065 935,00
Подобряване на пътищата, водещи към природни и исторически забележителности, както и към паметници на културата	км	6,1	1	0	1 893 516,00	0,00
Подобряване на селскостопанските пътища	км	0,0	0	0	0,00	0,00
Подобряване и разширяване на съществуващата междуселищна водоснабдителна инфраструктура	км	84,3	9	7	16 862 576,00	12 186 588,00
Общо			50	33	102 254 491,00	63 252 523,00

Забележка:* Отчита се само преобладаващата инвестиция в одобрения проект, за който Агенция САПАРД е сключила договор

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Таблица VIII.21.

Мярка 2.3. „Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура” – брой и стойност на изплатените проекти до 31.12.2006г.

Вид инвестиция	Физически показатели на изплатените проекти		Брой проекти		Изплатена субсидия (лв.)	
	Мерни единици	Количество	до 31.12. 2006г.	от които през 2006г.	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.
Подобряване на съществуващите общински пътища, свързващи две или няколко селища в рамките на една община или от две съседни общини	км	302,0	8	8	15 865 384,52	15 865 384,52
Подобряване на пътищата, водещи към природни и исторически забележителности, както и към паметници на културата	км	0,0	0	0	0,00	0,00
Подобряване на селскостопанските пътища	км	0,0	0	0	0,00	0,00

Вид инвестиция	Физически показатели на изплатените проекти		Брой проекти		Изплатена субсидия (лв.)	
	Мерни единици	Количество	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.	до 31.12.2006г.	от които през 2006г.
Подобряване и разширяване на съществуващата междуселищна водоснабдителна инфраструктура	км	39,0	1	1	615 144,09	615 144,09
Общо			9	9	16 480 528,61	16 480 528,61

Източник: База данни на одобрените проекти, МЗХ.

Сравнението на постигнатите резултати по мярката със заложените показатели за мониторинг в НПРЗСР показва, че към 31.12.2006 г.:

- Одобрени са проекти на 50 бр. общини, което е 2 пъти повече от очакваните 25 бр. общини и са платени проекти на 9 бр. (36% от очакваните);
- Одобрени са проекти за подобряване на 84,3 км. водоснабдителна мрежа - 92,6% от очакваните 91 км и са изпълнени проекти за 39 км (42,8% от очакваните);
- Одобрени са проекти за подобряване на 434 км. пътна инфраструктура - 180,8%, в сравнение с очакваните 240 км. и са изпълнени проекти за 8 км. (3,33% от очакваните);
- Изплатени са проекти, водещи до подобряване на условията на живот на 92 971 жители, което е 3,3 пъти повече, в сравнение с очакваните 28 000 жители.

Мярка 3.1. "Подобряване на професионално обучение"

През 2005 г. започна реалното прилагане на мярката и подготовката на проектите. До края на 2006 г. общият брой на заявките за обучение е 4 474.

Направените през 2005 г. съществени промени в Наредба № 33 доведоха до частично добър резултат при прилагане на мярката. Беше създадена възможност за по-бързо набиране на заявки за обучение. За този резултат допринесе и активното обучение и добрата работа по набиране на заявките от общинските служби по земеделие и гори на МЗП. Поради дългата процедура на подаване на проектите за обучение от МЗП в ДФ „Земеделие“, времетраенето на процедурата по одобрението на проектите, продължителните във времето тръжни процедури, както и разписаните в Практическото ръководство правила на съгласуване на всеки етап и всяко действие от страна на МЗП с ДФЗ, до края на 2006 г. са постигнати следните резултати:

Първи търг – Провеждане на обучение по програма САПАРД в сектори мляко и млекопроизводство, животновъдство и пчеларство.

Проектът е внесен от МЗП в ДФ „Земеделие“ на 19.04.2005 г. След успешна тръжна процедура, на 12.09.2006 г. между МЗП и НЦАН е сключен договор за услуга за провеждане на обучение на 44 бр. земеделски производители. Бюджетът на договора е 109 645,60 лв. (56 060,905 евро). Обучението е проведено от 30.10.2006 г. до 30.11.2006 г.

Втори търг – Провеждане на обучение по програма САПАРД в сектори растениевъдство, трайни насаждения (овощни градини, лозя и ягодоплодни), отглеждане на зеленчуци, цветя, етерично-маслени култури, зърнени и маслодайни култури, многогодишни лечебни растения, висококачествени сортове тютюн и памук и гъбопроизводство.

Проектът е внесен от МЗП в ДФ „Земеделие“ на 14.06.2005 г. След успешна тръжна процедура, на 23.11.2006 г. между МЗП и НЦАН е сключен договор за услуга за провеждане на обучение на 139 бр. земеделски производители. Бюджетът на договора е 246 173,30 лв. (125 866,40 евро). Крайният срок за провеждане на обучението е 24.08.2007 г.

Трети търг – Провеждане на обучение по програма САПАРД в сектор "Придобиване на професионална квалификация „пчелар-проверител“ съгласно чл. 36, ал. 1 от Закона за пчеларството».

Проектът е внесен от МЗП в ДФ "Земеделие" на 13.02.2006 г. До 03.10.2006 г. е проведена и одобрена предварителна селекция и е съставен съкратен списък с кандидати. На кандидатите са изпратени покани с инструкции и задание за подготовка на тръжни предложения. Условието по този търг са: провеждане на обучение на 241 земеделски производители, което ще се проведе на територията на Република България.

IX. РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

1. РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРАКТИКИТЕ НА ЕС

Във връзка с политиката за развитие на селските райони 2007-2013 г. и по реда на Регламентите на ЕС за Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, бяха изготвени два програмни документа - Национален стратегически план за развитие на селските райони и Програма за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г.

Националният стратегически план за развитие на селските райони (2007–2013г.) (НСПРСР) беше изготвен през периода 2005-2006 г., подложен на обществено обсъждане на 4.05.2006 г., одобрен от Министерски съвет на 28.12.2006 г. и официално изпратен на ЕК на 21.02.2007г.

Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. (ПРСР) е изготвена през 2006 г. в тясно сътрудничество с представителите на браншовите организации, местната власт, бизнеса, неправителствените организации, експертите по проект за техническа помощ на Програма PHARE, както и със службите на Комисията на Европейския Съюз

ПРСР беше подложена на обществено обсъждане на 18.12. 2006 г. и одобрена от Министерски съвет - на 01.03.07.

Програмата е официално изпратена на Европейската Комисия на 3.04.2007 г. за откриване на процедура по съгласуване и одобрение.

Програмата за развитие на селските райони е оперативният документ, чрез прилагането на който ще се постигнат заложените в Националния стратегически план цели и приоритети.

Първата стратегическа цел – **"Развитие на конкурентоспособни и основани на иновации земеделие, горско стопанство и хранително - преработвателен сектор"** отразява първата от стратегическите насоки на Общността за развитие на селските райони. Тя ще бъде постигната, основно, чрез прилагането на мерките по ос 1 от Програмата за развитие на селските райони, за която са заделени 41% от общия бюджет за трите оси на Програмата. Една част от средствата ще бъдат насочени към развитието на технологичната база и насърчаване на иновациите. Инвестициите в модернизацията на материалните активи е от ключово значение за намаляването на разходите, за производството на по-качествени продукти с по-висока добавена стойност и за подобряване опазването на околната среда. Друга голяма част от инвестициите ще са насочени към постигане на съответствие със стандартите на Общността, особено по отношение на опазване на околната среда - при изграждането на площадки за съхраняване на оборската тор и на пречиствателни съоръжения за отпадните води.

Допълнителна тежест ще бъде дадена и на инвестициите, които допринасят за реализиране на приоритетите на Общността по отношение на възобновяеми източници на енергия, развитие на биогорива и оползотворяване на биомасата.

Ще бъде оказвана подкрепа и за развитието на микро, малки и средни предприятия от хранително-вкусовата промишленост основно чрез подпомагане на модернизирането на материалните активи на предприятията от този сектор.

Подкрепата за инвестиции за насърчаване на сътрудничеството между земеделските производители, преработватели и научни институти ще създаде подходящи условия за развитието както на нови продукти така и за въвеждането на нови технологии и в земеделието и в хранителната промишленост.

Рационализирането на структурата на стопанствата в България и успешното им адаптиране към новите пазарни условия е ключов фактор за повишаване на производителността и доходите на земеделските производители. Постигането на набеязаните цели включва и навлизането на млади фермери в производството и подкрепа за трансформирането на полупазарните стопанства с оглед постигане на дългосрочна устойчивост.

За улесняването на достъпа до пазара на малките и средни земеделски и горски стопанства, част от помощта ще се насочи за създаване на организации на производители. Адаптирането на структурата на стопанствата ще се стимулира и чрез целенасочено обучение за повишаване на знанията и уменията на стопаните.

Предвидената подкрепа по първа ос за подобряване на икономическата стойност на горите и добавяне на стойност към горските продукти, както и подкрепата за развитие на пътната горска инфраструктура ще допринесат за повишаване на конкурентоспособността на горското стопанство.

Втората стратегическа цел – **„Опазване на природните ресурси и околната среда в селските райони”** поставя на преден план развитието на селскостопански методи, които водят до устойчиво управление на земите и горите. Тази цел ще бъде постигната, основно, чрез прилагането на мерките по ос 2 от Програмата за развитие на селските райони. Производителите в планинските и други необлагодетелствани райони ще получат компенсаторно подпомагане на единица обработваема площ, ако поддържат земята в добро състояние и извършват земеделската си дейност в продължение на най-малко пет години в тези райони. Основните приоритети на страната ни, включени в Стратегическия план за развитие на селските райони са свързани с опазването на биоразнообразието, водите и почвите.

Една от основните мерки в ос 2 е свързана с опазване на биоразнообразието, чрез подкрепа за фермерите в местата от Екологичната мрежа НАТУРА 2000 и в земеделските земи с висока природна стойност.

Подкрепата по ос 2 ще бъде насочена и към опазване на водите и почвите от замърсяване и деградация. Към нея се прибавят и мерките от ос 1, чрез които ще се подпомагат инвестиции, свързани със съхранението на оборския тор, както и за развитие на биологичното земеделие.

Подкрепата за необлагодетелстваните райони има за цел по-добро управление на земите, чрез спазването на добрите екологични и земеделски практики. Така ще се запази и земеделието в тези места, което пък от своя страна ще доведе до намаляването процесите на деградация. Подпомагането ще се извършва на единица обработваема площ и представлява допълнително заплащане към директните плащания.

Единствената задължителна мярка в програмите на всички страни – членки е мярката Агроекология. Подпомагането по дейностите на агроекологичната мярка цели земеделските производители да получат плащане за услугата, която вършат на обществото като развиват екологосъобразна дейност. Подпомагането също ще се осъществява като плащане на единица обработваема площ. То е допълнително към дотук изброените плащания. Включването в агроекологичната мярка е доброволно от страна на фермерите.

Планираният бюджетът по този приоритет е 27% от общия финансов ресурс по трите оси на ПРСР.

Третата стратегическа цел – **„Подобряване на качеството на живот и разнообразяване на възможностите за заетост в селските райони”**

Тази цел ще бъде постигната, основно, чрез прилагането на мерките по ос 3 от Програмата за развитие на селските райони.

Селските райони разполагат с ресурси извън аграрния отрасъл, които представляват значителен потенциал за тяхното развитие - богата, разнообразна и съхранена природа, множеството запазени жизнено селски общности, богати исторически и културни традиции, които обаче имат нужда от целенасочена помощ, за да преодолеят изоставането в своето развитие и да се адаптират към променените социално-икономически условия.

Разнообразяването на икономиките в селските райони, чрез целенасочената подкрепа в определени области, като например подпомагане създаването на микро- предприятия, развитие на алтернативни земеделски дейности (като туризъм или местни занаяти) е предпоставка за разкриването на нови работни места. Целта е чрез тях стопаните да си осигурят допълнителни източници на доходи.

Чрез мерките по ос 3 се цели постигане на баланс между подкрепата за инвестиции в инфраструктура и услуги както и за инвестиции, в посока създаване на разнообразни възможности за заетост извън земеделието. Тук влиза подкрепата за стартиране на малък и семеен бизнес, както и изграждане на местен капацитет.

Значението на тази приоритетна ос ще нараства с течение на времето, а финансовата помощ по нея се предвижда да възлезе на около 30% от средствата по трите оси.

Развитието на селските райони ще бъде подкрепяно и чрез създаването на социален капитал и придобиване на умения за разработване и изпълнение на стратегии на местно ниво за развитие на селските райони. Такива иновативни подходи ще бъдат подкрепяни чрез оста Лидер съгласно стратегическите приоритети на общността за изграждане на местен капацитет за създаване на заетост и разнообразяване. За тази четвърта приоритетна ос са заделени 2,5% от общия бюджет по Програмата.

Предвидените за усвояване средства за целия програмен период от 2007 до 2013 г. възлизат на 3 241 938 392 евро, от които 2 609 098 596 евро от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и 632 839 796 евро от държавния бюджет.

2. Дейности, свързани с публичността и информираността по политиката за развитие на селските райони (2007-2013 г.).

Министерството на земеделието и продоволствието предприе сериозни стъпки за пълна публичност на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) и за информиране на бъдещите бенефициенти относно мерките, по които могат да кандидатстват за отпускането на средства.

В рамките на Националната комуникационна стратегия, проектът на ПРСР беше представен и консултиран с обществеността, по време на информационната кампания проведена в 28-те области на страната в периода 23 октомври - 17 ноември 2006г.

Чрез създадения в МЗП – информационен център, както и чрез областните и общински служби на МЗП и на Разплащателната агенция, на гражданите се предоставя съдействие, информация или експертна помощ във връзка с условията по прилагането на ПРСР.

Пълна и актуална информация за програмните документи за развитие на селските райони в периода 2007-2013 г. се качва и на Интернет страницата на МЗП.

През м. декември 2006 г. е създаден и интернет-портал на дирекция Развитие на селските райони (www.mzg-rsr.org). На страницата са качени всички Регламенти на ЕС, и други документи (включително НСП и ПРСР), свързани с политиката за развитие на селските райони за програмния период 2007-2013 г. Създадена е възможност за дискусии от заинтересованите страни – партньори, потенциални бенефициенти и др.

3. Други дейности, свързани с политиката за развитие на селските райони

1. Техническа помощ за подготовката на Програмните документи за развитие на селските райони и укрепване на административния капацитет

- Проект по ФАР BG/2004/IB/AG/01 „Подготовка на министерство на земеделието и горите да прилага втория стълб на общата селскостопанска политика – развитие на селските райони”

В рамките на подготовката на Министерство на земеделието и горите да прилага политиката за развитие на селските райони на Европейския съюз, Дирекция „РСП” (в качеството си на Управляващ орган на помощта от ЕС за развитие на селските райони) работи по проект за побратимяване, чиято основна цел е оказване на експертна помощ на българската страна при изготвянето на Националния план за развитие на селските райони 2007-2013, както и на системите за неговото управление, наблюдение и оценка. Партньори по проекта са Австрийското Министерство на земеделието, храните и околната среда и италианското Министерство на земеделието и горите.

Официалното стартиране на проекта беше на 13 септември 2005 г. Работата по проекта приключи на 12 септември 2007г.

Бюджет на ЕС – 883 470,05 EUR.;

Национално съфинансиране – 80 500 EUR.;

Цел на проекта: Подобен капацитет на Дирекция “Развитие на селските райони” към МЗП и ДФЗ-Разплащателна агенция по програмиране, прилагане, наблюдение, контрол и оценка на програми за развитие на селските райони.

Постигнати резултати:

- Националният стратегически план за развитие на селските райони е изготвен;
- Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013 е изготвена;
- Механизмите за управление, прилагане, наблюдение и оценка на ПРСР са разработени;
- Проведени са обучения на експерти от отговорните звена на Д-я „РСП”, ДФЗ, социално-икономическите партньори от сектора и др., на които е представен опита в развитието на селските райони на страните-членки,

- Проект по ФАР BG2004/016 -711.03.01 “Подготовка на МЗП за изпълнение на II стълб на ОСП – РСР” – „Техническа помощ за подготовката на ПРСР и нейната мониторингова система”

Проекта се изпълнява от консорциум между фирмите: IAK Agrar Consulting и ADT Projekt (Германия) и Федерация за развитие на предприемачеството (България). Техническата помощ е по отношение подготовка на необходимите за изготвяне на мерките от ПРСР - секторни анализи, оказване на помощ за изготвяне на наредбите по мерките както и за подготовката на Управленската мониторингова система.

Изготвянето на секторните анализи приключи през юни 2007г. Те са одобрени и се взеха предвид за изготвянето на мерките по Програмата за развитие на селските райони. Понастоящем се работи по мониторинговата система за управление на Програмата.

Официалното стартиране на проекта беше на 08 септември 2006 г. а продължителността на проекта е 16 месеца.

Бюджет на проекта - 823 000 евро.

Цел на проекта: Изготвяне на секторни анализи по мерките от ПРСР, оказване на помощ при подготовката на мерките и наредбите от ПРСР; създаване на мониторингова система и осигуряване на база данни с цел осъществяване на ефективна система за наблюдение на прилагането на помощта за развитие на селските райони.

Очаквани резултати:

- Изготвени секторни анализи по мерките от ПРСР;
- Изготвени подробни мерки от ПРСР и наредби за тяхното прилагане;
- Изготвена управленска система за наблюдение (мониторинг) на ПРСР;
- Налична база данни за селските райони.

2. В областта на агроекологията, биологичното земеделие и необлагодетелстваните райони

Изготвен е Национален план за развитие на биологичното земеделие 2006-2013 г., чрез който се цели осигуряване на баланс между достатъчното производство на хранителни продукти, увеличаване на заетостта и превантивното опазване на околната среда, стабилизиране на екосистемите, запазване и възстановяване на природните ресурси, развитие на селските райони и предотвратяване на процеса на изоставяне на земите. Планът е приет от Министерски съвет на 22 март 2007 год.

3. В областта на насърчаване на партньорството и подпомагане дейността на местните общности

- Изготвена е Програма за развитие на земеделието и селските райони „Странджа-Сакар“, в която се разглеждат приоритетите за интегрирано развитие на територията с най-ниски социално-икономически показатели в страната.

Програмата се прилага по линия на финансовите схеми на ДФ „Земеделие“ от средата на 2005 год. В края на м. март 2007 г. е проведен първият Комитет за наблюдение на програмата. Инвестиционните проекти, кредитирани при преференциални условия чрез програмите на Фонда през 2005 г. са 16 бр., от които 10 бр. в сектор „Растениевъдство“ и 6 бр. за инвестиции в животновъдството. Размерът на реализираните инвестиции е 3 645 961 лв. Финансирането от Фонда е в размер на 1 722 674 лв. Изплатени са капиталови субсидии за 615 820 лв. и безвъзмездна помощ за покриване на разходите за лихви в размер на 13 862 лв.

През 2006 г. по реда и условията на инвестиционните програми са кредитирани общо 43 проекта. Инвестиционните разходи са в размер на 11 477 685 лв., от които Държавен фонд „Земеделие“ е изплатил кредитен ресурс в размер на 7 397 510 лв., което е близо четири пъти повече в сравнение с предходния отчетен период. Изплатени са капиталови субсидии в размер на 1 402 982 лв., т.е. над 200% повече от помощта през 2005 г. и субсидии за покриване на лихвените плащания, равняващи се 513 710 лв.

Средната инвестиционна стойност на един проект за двете години в растениевъдството е 441 708 лв., а в животновъдството 99 922 лв. Размерът на инвестиционния кредит е съответно 248 540 лв. в растениевъдството и 75 299 лв. в животновъдството, което означава, че 56 % от инвестициите в растениевъдството и 75 % от тези в животновъдството са кредитирани чрез ДФ „Земеделие“.

- Проект „Устойчиво развитие на селските райони“

Проектът е реализиран съвместно от МЗГ и ПРООН в 11 селски общини, където са създадени 11 пилотни местни инициативни групи по модела на Инициативата Лидер + за развитие на селските райони на ЕС. Проектът приключи в началото на м.април, 2007 г. Функционират 11 МИГ, които изпълняват свои стратегии за развитие. Финансирани са и са изпълнени 88 проекта на обща стойност около 1 млн.лв.

- Проект „Селска мрежа и ЛИДЕР”

Проектът се реализира съвместно от МЗГ и ПРООН от средата на 2006 г. Проектът разширява и задълбочава усилията и постигнатите резултати на Проект “Устойчиво развитие на селските райони”. Той подпомага и продължава работата на Фондация за реформа в местното самоуправление по отношение на сформиранието на Национална мрежа за развитие на селските райони. Създадена е концепция за функциониране на националната селска мрежа, информационен план за потенциалните участници в мрежата и временен секретариат за реализиране на дейностите. Обучени са над 50 модератори, в различни региони на страната, за създаването на местните инициативни групи, които са и потенциалните бенефициенти по ос „Лидер” на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013г.). Дейностите по проекта ще продължат до края на април 2008 г.

- Проект “Екипи на колела” на Националната служба за съвети в земеделието, МЗГ и ПРООН

Проектът тества модел на партньорство между Областните служби на Националната служба за съвети в земеделието /НССЗ/ на МЗГ и Бизнес центровете на Проект JOBS на ПРООН в 6 административни области: Видин, Пазарджик, Търговище, Хасково, Ямбол, Бургас. Подвижни екипи, състоящи се от експерти на JOBS, експерти на НССЗ и външни консултанти, предоставят на земеделските производители и предприемачите от селските райони своевременни и съобразени с конкретните им потребности услуги: обща и специфична информация, развитие и финансиране на бизнеса, съвети в земеделието, регистрация на земеделски производители.

Проектът цели да повиши капацитета на НССЗ за посрещане на належащите потребности на земеделските производители в условията на членство на страната в ЕС, а също така да подобри координацията между представителите на различните организации (държавни, общински, неправителствени, частни), които обслужват земеделските производители и другите предприемачи в селските региони.

Проектът стартира през април 2006 г. Изпълнените през 2006 г. дейности включват разработване на комуникационна стратегия (проекти на информационни материали за проектните дейности и политиката за развитие на селски райони 2007-2013); създаване на 6 мобилни екипа (включващи представители на НССЗ и JOBS центровете); разработени Оперативни планове за техните дейности. За всеки мобилен екип е закупен автомобил и са проведени подготвителни дейности за изграждане на екипно взаимодействие.

През 2007 г се изпълняват предвидените в проекта 6 компонента:

- Информиране на земеделските производители и предприемачите за възможностите за достъп до националните и европейските механизми за подкрепа на земеделието, развитието на селските райони и рибовъдството;
- По-лесен достъп до интегриран пакет от услуги за развитие на бизнеса и съвети в земеделието, в т.ч. ускорена регистрация на земеделски производители;
- Укрепване на капацитета на НССЗ за предоставяне на пазарно-ориентирани услуги в условията на членство на България в ЕС;
- Подобряване координацията между структурите на централната власт, общинската власт и НПО в предоставянето на услуги в селските райони;
- Подобряване координацията на централно, областно и местно ниво за изпълнение на Програмата за развитие на земеделието и селските райони в района на Странджа – Сакар.

Х. АГРОЕКОЛОГИЯ

Приета е Програмата за ограничаване и ликвидиране на замърсяването с нитрати от земеделски източници със съвместна заповед от 03.10.2006 г. и 11.10.2006 г. на Министъра на околната среда и водите, и Министъра на земеделието и горите - (към предна дата).

През месец ноември 2006 г. стартира прилагането на мярка 1.3 „Развитие на селскостопански дейности целящи опазването на околната среда” от Националния план за развитие на земеделието и селските райони (НПРЗСР 2000 – 2006 г.) с четири основни агроекологични дейности:

- биологично земеделие
- застрашени местни породи животни
- управление на полуестествените местообитания
- подкрепа за анти-ерозионните практики

Проведени бяха две сесии за набиране на документи на желаещи да участват в мярката. По всички четири избираеми агроекологични дейности бяха одобрени 199 проекта на обща стойност 9,8 млн. лева. Най-много са одобрените проекти по направление „Биологично земеделие”.

Разработени са мерките от ос II „Подобряване на околната среда и природата” по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР - 2007 – 2013 г.) за подпомагане на земеделските производители.

Приет е Националния план за развитие на биологичното земеделие в България в периода 2007-2013 г. от Министерски съвет на 22 март 2007 г., в който са заложили пет стратегически цели:

- развитието на пазара на биологични продукти
- осем процента от използваната земеделска земя да се управлява по биологичен начин към 2013 г.
- ефективна нормативна рамка за развитие на биологичното земеделие към 2007 г.
- ориентирани към практиката научни изследвания, образование, обучение и консултантска дейност в областта на биологичното земеделие
- установяване на ефективна система за контрол и сертификация

От началото на 2007 год. четири нови Контролиращи лица за съответствие на биологичното производство получиха разрешение от Министъра на земеделието и горите за извършване на контрол за спазване на правилата на биологичното производство на земеделски продукти и неговото означаване върху земеделските продукти и храни, както и използването на знаци за биологично производство за означаване на сертифицирани продукти. С това Контролиращите лица стават общо шест.

През 2007 г. са приети:

- Наредба за необлагодетелстваните райони в Република България в която се дефинират критериите за определяне на необлагодетелствани райони на България, които са част от Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 год. (ПРСР). Наредбата е на етап – междуведомствено съгласуване, с оглед приемане от Министерски съвет. Окончателният обхват на необлагодетелстваните райони ще бъде определен след одобряване на ПРСР от ЕК.
- Наредба за прилагане на правилата за биологично производство на земеделски продукти и храни